PART TWO
DRAUGAS
Saturday, August 17
1957

MOKSLAS ☆ MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS
DRAUGAS
Šeštadienis 1957 m.
Rugpiūčio 17

GOETHE PO 125 METŲ

Jo santykiai su Lietuva

DR. ALF. ŠEŠPLAUKIS, New York

Šįmet suėjo lygiai 125 metai nuo Goethės mirties. Šio didžiojo ne tik vokiečių, bet ir aplamai visuotinio poeto sukaktis buvo atžymėta pasaulinėj spaudoj. Visuotinio poeto sukaktis buvo atžymėta pasaulinėj spaudoj. Nemažiau tą sukaktį tenka prisiminti ir mums, lietuviams, ir nevien dėl to, kad Goethe vokiečiams tas pats, kas Dante italams, Šekspyras anglams, Puškinas rusams ar Maironis lietuviams, bet ir dėl to, kad Goethės turėta ryšių su Lietuva bei lietuvių literatūra bemaž per visą jo gyvenimą, kad ir su pertraukom.

Antra vertus, kyla klausimas, kiek Goethe tebėra reikšmingas mūsų laikams, ką dar galime pasisavinti iš jo mūsų amžiaus problemoms spręsti. Tiesa, kad klasikinė kūryba, kaip sakoma, yra amžina ir neužmirštanti, bet vis dėlto kuriamojo meto sąlygos ir aplinkybės ją didžiai riboja. Bet Goethe, iš kitos pusės, stovi moderniųjų laikų angoj. Tad ką jis byloja šių dienų žmogui?

Goethe lietuviškai

Platesniajai lietuvių visuomenei tik keli reikšmingesni Goethės veikalai tebuvo prieinami gimtąja kalba. Prieš 25 metus, šimtametės mirties sukakties proga, lietuviškai buvo išleista rinktinė Goethės poezija ir Jaunojo Verterio kančios bei Egmontas. Po to netrukus pasirodė pirmosios "Fausto" dalies vertimas (antroji dalis ligšiol tebėra neišversta; sutrukdžius karui ir okupacijoms, o gal dar vis įsitikinus, kad ji nėra tokia svarbi ir reikšminga, kaip pirmoji dalis). Tai ir viskas iš standartinio 40 tomų rinkinio. Ypač stingame pilno Goethės lyrikos rinkinio lietuviškai, taipgi kitų jo draminių kūrinių ir prozos veikalų, ypač auklėjamųjų romanų, lietuviško vertimo. Karas ir tremtis žymiai atitolino mus nuo šio didžiojo kaimyninio ir kartu visuotinio poeto ir humanisto. Bet mūsų šių dienų jaunimas daug ko teigiamo ir vertingo turėtų pasisemti iš Goethės, ypač gerai perduoto lietuvišku žodžiu.

Goethe ir viduramžių idėja

Chaotiški ir nihilistiški mūsų laikai reikalingi gerų, tvirtų ramsčių, kad galėtume ne tik išsilaikyti, bet ir pirmyn žengti. Olimpinė, klasinė Goethės prigimtis, kurios svarbiausia žymė "aukso vidurys" (via media), pramatė, kokie pavojai gresia ateinančiam, t. y. mūsų amžiui. Čia turim neužmiršti, kad Goethe, kilęs iš ano meto judraus Frankfurto prie Maino, jungė savy germanų ir frankų žymes, taigi germaniškąjį (vokiškąjį) veržlumą (Drang) apvaldė prancūzišku protu (raison), kurs taip svarbus gyvenimo pusiausvyrai. Goethe, pagaliau, lyg koks "paskutinis mohikanas", dar dar tebeateina su viduramžiška idėja, su "anima naturaliter christiana" idėja. Ta mintimi, sakysim, baigiamas Goethės "Faustas": į gamtinę tvarką įeina antgamtinė malonė (Das Ewig Weibliche — Amžinasis Moteriškumas, marianinė idėja).

Goethės Fausto kolonizacijai, aneksijai, kuri eina betkurios okupacijos simboliu, ribas nubrėžia mirtis. Tai darbai, kurie eina prieš žmogaus ir žmonijos prigimtį. Tai kelias į nesantaiką ir chaosą. Į tvarką ir gyvą kūrybingumą veda tikėjimas "Visos epochos", sako Goethe savo Divano pastabose, "kuriose viešpatauja tikėjimas, yra šviesios, kūrybingos ir vaisingos dabarčiai ir ateičiai. Gi kur pasireiškia netikėjimas, ten tėra menka pergalė, nieko gero ateičiai nežadanti".

Tikėjimo ir netikėjimo problema

Čia mes, žinoma, nesiimame spręsti asmeninio Goethės tikėjimo problemos, bet koks jis bebūtų buvęs, krikščionybei jis buvo gan artimas. Mūsų egzistencialinės baimės ir atominės grėsmės amžiui Goethe bemaž visa savo kūryba rodo, kad kaip nebūtis palenkta būčiai, taip netikėjimas palenktas tikėjimui. Goethe dar mums tuo reikšmingas, kad jis nesiremia vien gamta, nors kaip ji jam miela, kaip tat matyti ir iš jo ankstyvosios lyrikos, bet jieško ryšio su antgamte, kaip U. E. Holthusen sako, bando gamtą (Bios) jungti su dvasia (Logos). Goethės nuomone, nėr didesnio nusikaltimo, šios tiesos jieškant, už smurto ir jėgos garbinimą. Čia, žinoma, reiktų pridėti ir aklą technikos garbinimą.

Goethe, kaip minėta, tebeateina su viduramžių idėja ir jos nereikėtų baidytis, bet ją priimti kaip kokį balzamą mūsų sergantiems laikams. Antai, jeigu lyginame Goethės "Faustą" su mo

RAFAEL MAYA

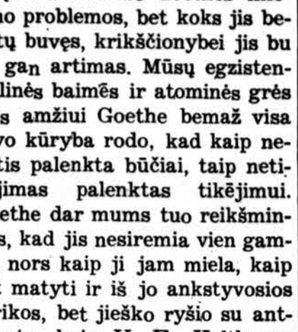

Kolumbijos rašytojas, kuriąs prozą, bet daugiausiai pasižymįs kritika.

dernaus poeto Paul Valery "Mon Faust", matom diametralų skirtumą ir priešingumą: Goethe teigia buvimą, pažangą ir tikslą, tuo tarpu kai prancūzų poetas iš XX amžiaus būtį tevadina "tašku nebuvimo tyrume", vadinas, garbina "amžiną nebuvimą", kurs toks būdingas daliai mūsų amžiaus intelektualų.

Lyrikos evoliucija

Taurystės lyrikoj temataș harmoningą gamtos tvarką, Goethe vėliau išvysta ir dvasinius ryšius su ja. Iš vienos pusės jis priartėja prie Dantės visuotinumo (katalikiškumo) idėjos, iš kitos pusės prie modernaus mūsų meto T. S. Eliot tos idėjos pakartojimo.

Ir gaivų maistą, naują kraują
Geriu iš laisvojo pasaulio,
Kokia gera, miela gamta,
Mane priglaudusi krūtinėn.

Bet jau vėliau jis kartoja tą, ką kalbėjo jau ir jaunasai Dante, kai Dieviškosios komedijos gale sakė: Teesie Tavo valia (Trečiasis prašymas iš Tėve Mūsų). Goethės versijoj jis taip skamba:

Tu Dievui dėkok, kai tave Jis /spaudžia,
Ir Jam tu dėkok, kai tave Jis /atleidžia.

Netikslu būtų sakyt, kad Goethe, kad ir kaip olimpiškas ir gamtiškas, nepažino tos šv. Jono nuo Kryžiaus "sielos nakties", per kurią ir mūsų pasauliui tenka eiti. Kad ir kaip vengė aštraus tragiškumo, kokiu pasižymi Šekspyras, Goethe visdėlto neišvengė dvasinių kančių net gana senyvo amžiaus sulaukęs (plg. Marienbado elegijos). Bet reikšminga ne tai, ne tos jo vadinamos "Grenzsituationen" (nu siminimas iki mirties), bet tų visų patirčių viršūnė, jų išraiška, suvesta į šiuos kelis žodžius:

Nes gyvenimas tai meilė.
Ir gyvenimo gyvybė tai dvasia.

Kaip toli, toli esame nuo tos serafiškos patirties, poeto apreikštos tartum iš šventųjų gyvenimo!

Goethe ir modernizmas

Kas nekas, bet Goethės pasaulio ir dvasios sintezė mus turi žavėti. Ji artima net Tomo Akviniečio mokslui: kas esti, tas gera (pagal Goethe, tas teisinga, kas vaisinga, kūrybinga). Tai didelis priešpastatymas nebūčiai. Tarp Hoelderlino ir Goethės tėra stilistinis skirtumas, bet tarp Goethės ir Rilkės esminis. Nietzschei ir Rilkei užtenka "čia buvimo" (Hiersein) be ryšio su Kūrėju, su antgamte. Ne toks betgi Rafaelio Adomas: Sikstino koplyčioj nors pirštu laikos jis senojo Dievo rankos. Kol tas laikymasis nenutrukęs, žmonija gali būti saugi ir rami, ryšiui nutrūkus — baimė, nežinia, chaosas! Tokie yra mūsų laikai. Kokių berastum priekaišų Goethės gyvenime ar kūryboj, mūsų meto nihilizmas jam buvo tolimas.

Dėl Goethės santykių su Lietuva

Pagaliau žodis dėl Goethės santykių su Lietuva. Jiems kelti savo metu jau turėjom ir vieną kitą studiją. Bet reiktų manyti, kad dar neviskas ištirta, o dabartiniam tyrimui nė sąlygos nebepalankios. Vokiečių literatūros istorikai, o dažnai pagal juos ir mes kartojam ,kad Goethe su Herderiu bei Lessingu pasauliui parodė lietuvių dainų grožį: Lessingas pirmasis stebėjos jų paprastumu, naivumu, Herderis rinko jas kaip folklorinę medžiagą, pagal Lessingą betgi bandydamas rasti grožio, Goethe jas norėjo savo tautiečiam praktiškai parodyti (plg. lietuviškos dainos vertimą vad. operetėj "Žvejė"), vėliau recenzavo, palyginti, gana palankiai Rėzos Dainas 1825 m. Bet iš tikrųjų tiek Lessingui, tiek Herderiui, kaip literatūros kritikams, rūpėjo tokia natūralia kūryba, kaip lietuvių dainos, atgaivinti vokiečių literatūrą, prikelti ją iš racionalistinio sustingimo.

Lietuviškoji daina buvo ypač reikšminga ir vėlyvesniajam vokiečių romantizmui. Goethės gi jaunystės lyrika tiesiog išsivadavo iš rokokinių ir kitokio nenatūralumo pančių tik lietuviškąja daina, jam perteikta Herderio, gyvenusio Rygoj ir rinkusio latviškas ir lietuviškas dainas. Rastume net keletą Goethės eilių, tiesioginiai lietuviškosios dainos paveiktų (plg. Willkommen und Abschied, kur išlaikytas liet. dainos tonas ir stilius, net smulkesnės stilistinės priemonės). Šiuo atžvilgiu lietuvių literatūra (jos dainos) yra turėjusios įtakos vokiečių literatūrai kelti, gaivinti.

T. W. Goethe

MENU TAVE

Menu tave, kai spindi jūra
Nuo saulės spindulių,
Menu tave, kai versmės žodžiai
Tyliai su mėnuliu.

Matau tave, kai dulkės kyla
Kur nors toli kely,
Arba kalnuos keleivį vedas
Naktis klaiki, gili.

Girdžiu tave, kada gėriuosi
Aš jūros ošimu,
Einu giraitėn paklausyti;
Kai dieviškai ramu.

Aš su tavim, toli nors būtum,
Arti esi man tu.
Jau saulė leidžias, švis tuoj žvaigždės:
Kad būtum čia kartu!

KELEIVIO NAKTINĖ GIESMĖ

Tu, Kurs iš dangaus esi,
Kančioje teiki paguodos,
Tam, kurs begaliniam liūdesy,
Begalinio džiaugsmo duodi,
Ak, įgriso man trankytis!
Kam to skausmo, džiaugsmo reikia.
O saldi ramybe,
Nuramint širdies ateiki!

MARGARITOS MALDA

(Iš I "Fausto" dalies)

O, Sopulinga,
Man nelaimingai
Suteiki malonės dangaus.

Širdy kalavijais
Skausmingai, Marija,
Žvelgi Tu į mirtį Sūnaus.

Ir Tėvą maldauji,
Dejas atnašauji,
Jo ir savo skausmus.

Ko širdis man taip nuliūdus,
Ko ji dreba, ko panūdus
Vien tik Tu, tik Tu žinai.

DAS EWIG WEIBLICHE

(Chorus mysticus, II "Fausto" dalis)

Tai, kas praeinama,
Simboliu liks tik,
Čia, kas netobula,
Ras savo tikslą.
Kas neaprašoma,
Baigta čia bus,
Trauks Moteriškumas
Amžinas mus.

Vertė *A. TYRUOLIS*

Menas Kolumbijoje

D. NORUTAITĖ, Miami, Fla.

Daugelis kolumbiečių didžiuojasi savo kreoliška rase: jie mėgsta sau priskirti neeilinius talentus įvairiose kūrybos srityse. Mene didžiuojasi savo piešėjų gabumais, pagrįstais tikslia akies ir rankos koordinacija; giliu ir dvasingu intuityvumu, emocija bei temperamentu. Skulptūroje triumfuoja indėniška tradiciją sekąs primityvizmas, formų sintetiškumas, intymus materijos pažinimas, ir mokėjimas panaudoti jos savitumus.

Tačiau, progresyviame Kolumbijos švietėjų elite jau ne nuo šiandien reiškiasi tendencijos, norinčios pakreipti meną akademizmo pusėn. Pasiekti techninio meistriškumo, prilygti vakarų Europos garsiųjų "izmų" pionieriams ir turėti bent po kelis savus atstovus impresionistinei, ekspresionistinei, realistinei ar surrealistinei mokyklai, reikštų, tarytum, parodyti pasauliui, jog savoji meno istorija jau yra prasidėjusi pasauliniu mastu.

Dėl to Prancūzijoje, Italijoje ir Ispanijoje studijavę Kolumbijos dailininkai turi garsų vardą ir nemažai pasekėjų. Pažymėtina, jog ne tik formalinis Vakarų Europos sekimas, bet ir europietiškų motyvų parafrazavimas, turinio gelmės jieškojimas, filosofinių temų ir mistiškumo pamėgimas laikomi dideliais meno pliusais.

Sunkumai ir problemos

Tačiau liūdnas reiškinys yra dailės gyvenime ekonominis neorganizuotumas, valstybės ir kul tūrinių institucijų nepajėgumas skirti pakankamai lėšų kūriniams premijuoti, pirkti, teikti dailininkams stipendijų, ir tinkamai apmokėti meno mokytojus mokykloee.

Nemažai vargo ir nusivylimo yra Kolumbijoje patyrę ir keli ten emigravę lietuviai dailininkai: nors didžiai respektuojami dėl gero pasiruošimo ir sugebėjimo, ekonomiškai vos gali išsiversti.

Tokia nenormali padėtis, kurią dar pablogina meno kūrinius perkančios visuomenės negausumas, yra, gal viena priežasčių, dėl ko menininkas gyvena ir kuria nutolęs nuo visuomenės, nebesistengia laimėti jos skonio ir pritarimo, bet, greičiau yra linkęs pasinerti į sau vienam ir artimiesiems suprantamą simboliką, eksperimentavimus, ar net kartais ir tuos pačius beviltiškai nutraukti, pritaikomajame mene ar biznyje, pragyvenimo šaltinio bejieškant.

Kartais atsiradęs koks pažangaus skonio mecenatas užsako vieną kitą dailės originalą, ir greitai po to visiškai liaunasi rėmęs dailę arba imasi kolekcionuoti importuotus kūrinius.

Įkvėpimų šaltiniai

Tačiau, ne vienas Kolumbijoje reziduojantis užsienietis, būdamas ekonomiškai nepriklausomas, yra radęs to krašto peisaže ir žmonėse gilius įkvėpimo šaltinius: džiunglių rausvi dangūs ir nenusakomas lapijos žalumas, bronziniai indėnų kūnai, Magdalenos upė su krokodilais, žvejais ir spalvingais luotais, dantyti Kordiljerai, skaudus dangaus mėlynumas ir juodas, grėsmingas kondoras... Fantastiški medžiai, dailūs-nedailūs, pliki, žieduoti, su vaisiais ar be vaisių, graudingai apsamanoję viršūkalnių ūkuose — tai vis neišsemiamas motyvų turtas, su kuriuo susidoroti bandydami, kaikurie vokiečių ar prancūzų kilmės nemenki talentai praleidžia Kolumbijoje penkmečius, dešimtmečius ir sakosi neketiną savo amžiuje kur kitur keliauti: tokie irgi įdės didžiulį indėlį Kolumbijos meno istorijai. Vienas mūsų lietuvių klasikinės mokyklos atstovų E. Kulvietis yra toks Kolumbijos gamtos mylėtojas ir įkvėptas vaizduotojas.

Bažnyčia ir menas

Baigiant negalima nepaminėti kat. bažnyčių vaidmens ugdyti gerą tikinčiųjų skonį: Kolumbijos bažnyčiose vadinamojo "šunmenio" reta kur rasti; originalūs, iš Italijos atvežti bareljefai, skulptūros, vertingos stacijos bei altorių paveikslai, taipgi kraštoviduje sukurti darbai, prie kurių žinomi dailininkai yra dirbę ne mėnesiais, bet metais, gyvendami vaišingų klebonijų prieglobsčiuose, yra veik kiekvieno dėdesnio Kolumbijos miesto pasididžiavimu. Kaip socialiniame gyvenime, auklėjime, taip ir mene Kolumbijos bažnyčios yra didžios kultūros ugdytojos.

● **Antano Vienuolio "Viešnia iš šiaurės"**, II t., jau atspausdinta ir atiduota į rišyklą. Knygą išleido Terra, spaudė M. Morkūno spaustuvė. Ši įspūdinga apysaka dėl kažkokių priežasčių nerado vietos A. Vienuolio raštų laidoje, neseniai išleistoje Lietuvoje, nors priklauso prie skaitytojų labiausiai mėgiamų A. Vienuolio knygų.

KOLUMBIJOS DAILININKŲ PAVEIKSLAI MEDELLINO PARODOJE

KRONIKA

● **Jubilate Deo** (Džiaukitės Viešpatyje) — šitokiu pavadinimu jubilėjinis Šv. Kazimiero seserų leidinys išeina iš spaudos. Skirtas paminėti auksinę to vienuolyno sukaktį. Viršelyje — Šv. Kazimiero paveikslas. Toliau — šalia šv. tėvo Pijaus XII atvaizdo — raštas apaštališkojo delegato Cicognani, kuriame išreiškiamas Šv. Sosto pasigėrėjimas Šv. Kazimiero seserų darbais ir teikiamas joms popiežiaus palaiminimas. Savo sveikinimo rašte kard. Stritch augš tai atsiliepia apie lietuvaičių seserų pasišventimą ir nuoširdumą auklėjimo darbe. Vysk. V. Brizgys sveikinimo žodyje džiaugiasi, kad "ir metais, ir darbais, ir malonėmis jūsų kongregacija gali laikyti save subrendusia".

Tekste nusakoma Šv. Kazimiero vienuolyno įsikūrimas, kun. Staniukyno vaidmuo, motinos Marijos pastangos, motinos Juozapos veikla, ir dabartinės motinos Teofilės darbuotė. Apžvelgti visi svarbesnieji auksinį jubilėjų švenčiančio vienuolyno darbai. Leidinys labai gausiai iliustruotas Šv. Kazimiero seserų vedamų įstaigų nuotraukomis. Ypač įdomiai atrodo naujosios Šv. Kryžiaus ligoninės projektas.

● **Nauji leidiniai jaunimui.** Čikagiškė knygų leidykla Terra susitarė su LB Kultūros fondu išleisti bent kelias mokykliniam jaunimui skirtas ir tinkamas knygas ir tuo bent iš dalies užpildyti tą didelę spragą mūsų knygų lentynoje. Šiam tikslui pirmoje eilėje parinktos trys knygos: pasakų knyga "Vargšas ir jo karalaitė", Aloyzo Barono apysakaitės "Mėlyni karveliai" ir Igno Končiaus žemaičių pasakos "Ežerą rauksiu", kurios visos trys turėtų pasirodyti dar šiemet. Visos šios knygos bus vienodo didesnio formato, puošniai iliustruotos. Terros leidykla numačiusi artimiausiu laiku organizuoti jaunimo literatūros klubą, kuris kartu su LB Kultūros fondu, sutikusiu pamokėti dailininkams už knygų iliustracijas, leidyklai turėtų padėti nugalėti piniginius sunkumus, susijusius su šių knygų leidimu.

● **Lietuvių Muzikos Komisija.** AL Bendruomenės centro valdyba, ALRK Vargonininkų sąjunga ir 1956 m. Dainų šventės komitetas susitarė ir sudarė Lietuvių Muzikos komisiją bendriesiems lietuvių muzikos darbams organizuoti ir veikti. Lietuvių Muzikos komisija veiks kaip Kultūros fondo įstaiga, o glaudžius ryšius palaikys ir su AL Bendruomenės centru bei su ALRK Vargonininkų s-ga.

Į Lietuvių Muzikos komisiją kviečiami: Aleksandras Aleksis, Bronius Budriūnas, Albinas Dzirvonas, Julius Gaidelis, Vladas Jakubėnas, Juozas Kreivėnas, Justas Kudirka, Bruno Markaitis, S.J., Alfonsas Mikulskis, Alice Stephens, Jonas Zdanavičius ir Juozas Žilevičius.

1947.VIII.10 steigiamajame posėdy Lietuvių Muzikos komisijos pirmininku išrinktas Vladas Jakubėnas, vicepirm. Alice Stephens ir Alfonsas Mikulskis, sekretoriais Bruno Markaitis, S. J. ir Jonas Zdanavičius, iždininkas Albinas Dzirvonas, reikalų vedėjas Juozas Kreivėnas.

Lietuvių Muzikos komisija jau aiškinasi II Dainų šventės organizavimo galimumus.

● **Mariaus Katiliškio** knygos "Miškais ateina ruduo" spaudos darbus prižiūri Jonas Palukaitis. Knyga spausdinama M. Morkūno spaustuvėje ir išeis spalio mėnesį. "Miškais ateina ruduo" yra bene pats įdomiausias Mariaus Katiliškio veikalas, vaizduojantis Šiaurės Aukštaitijos kaimą ir jo problemas, didžiulis, daugiau kaip 500 psl.

"Draugijos" auksinė sukaktis

MYKOLAS VAITKUS, Peace Dale, R. I.

Kaip greitai į praeitį traukias mūsų atgimusiosios kultūros pirmonės bei jos pradininkai! Štai ir vienas tų pirmonių švyturys, "Draugijos" žurnalas, šviečia mums jau taip iš tolo — iš 50 metų gelmės!..

1906 metais rudeniop ėmė veikti ką tik įsikūrusi Šv. Kazimiero draugija Kaune, atvykus iš Peterburgo jai vadovauti profesoriui kunigui Aleksandrui Dambrauskui-Jakštui. Vienas pirmiausiųjų draugijos uždavinių buvo pradėti leisti būtiniausių katalikiškų knygų bei laikraščių. Ypač opus reikalas atrodė savi laikraščiai. Tad ryžtasi platesniesiems lietuvių sluogsniams leisti "Vienybę", perėmus iš pirmesniųjų leidėjų "Nedėldienio Skaitymą", o inteligentijai įkurti rimtą mėnesinį žurnalą. Tokio ypač opiai reikėjo, kadangi, užmerkus akis "Apžvalgai", nebeturėjome jokio atitikmens, o kitos srovės turėjo judriai vedamų ar savaitinukų, ar šiaipjau priedų prie kitų laikraščių.

Redaktorius

Tokiam rimtam mėnesiniam kat. žurnalui leisti bei redaguoti anais laikais neturėjome geresnio kandidato už prof. kun. Aleksandrą Dambrauską-Adomą Jakštą: jis buvo vienas rimčiausiųjų Dvasinės akademijos profesorių, Šv. Rašto žinovas, apologetas, filosofas, matematikas, literatūros sekėjas bei pats prak tikuotojas, puikus publicistas, rinktinis stilistas-rašytojas, turįs šmaikščią, tikslią, aiškią plunksną, didelį temperamentą, už viską mylįs Dievą, tikybą, tie są ir pasiryžęs už visa tai drąsiai kovoti bei visa paaukoti. Todėl katalikiškoji visuomenė vienbalsiai pritarė: Dambrauskas turi būti tokio laikraščio redaktorium. Jis sutiko ir ėmės uoliai, kaip kad viską darydavo, organizuoti žurnalą. Piniginis reikalas jam nerūpėjo (tam buvo kiti Šv. Kaz. dr-jos darbuotojai) — jis atsidėjo vien savo kūdikio-žurnalo turiniui bei formai.

"Draugija" ir "Vienybė"

Žurnalas pradėjo eiti su 1907 metų pradžia. Kaip gyva mano akyse tebėra jo išvaizda: šviesus melsvai pilkas viršelis, kur matyti du jauni vyrai, uždėję vienam antram ranką ant peties, taip vyriškai draugiškai, o vidury žurnalo vardas — DRAUGIJA. Vardas reikšmingas; Anais laikais svajote svajojome, kad visi lietuviai laikytųsi iš vien: Vardan tos Lietuvos vienybė težydi! Ir Basanavičius, ir Kudirka, ir Maironis, ir Jakštas, ir Vaižgantas bei kiti gerieji Tėvynės sūnūs tos vienybės trokšte troško, nesgi juk vienybėje galybė. Nedyvai tad, kad ir antrasis Šv. Kaz. d-jos leidžiamasis savaitinis laikraštis buvo pakrikštytas "Vienybė".

Prel. A. Jakštas — Dambrauskas

"Draugijos" viršeliui projektą sukūrė anuomet dar jaunas, o vėliau ir plačiai pagarsėjęs aplenkėjęs kaunietis skulptorius -tapytojas Vivulskis, kuris gerbė ir brangino būsimąjį mūsų kanauninką Juozą Bylą, anuomet dar jauną Kauno Katedros vikarą, bet jau pasižymėjusį, kaip puikų giedotoją, — tad tame viršely, kaip man visuomet atrodė, anų dviejų draugų-vyrų išvaizdoje atsispindi Bylos vyriškas ir Vivulskio švelnus veidas. Laikraščio popierius buvo labai geras, rods, suomių darbo (tokio popieriaus sąsiuvinių, kaip kad anais laikais buvo suomių, man vėliau niekur daugiau nebeteko sutikti, net čia Amerikoj).

Žurnalo santvarka

Žurnalo santvarka buvo labai paprastutė, kaip ir kitur anais laikais: anuomet dar žmonės ne buvo pratę prie tokių laužytų įmantrumų, kur žmogų vien vargina bei erzina ir prisideda prie visuotinio nervų smukimo. Pat pradžioje buvo dedami eilėraščiai, paskui — paprasti beletristiniai kūriniai, paskui — rimti kurio nors mokslo straipsniai, paskiau — knygų bei laikraščių recenzijos, toliau — visuomeninio bei politinio gyvenimo apžvalga, kritiški įvertinimai; gale — bibliografija.

Kadangi anais laikais įvairių sričių bendradarbių dar maža tebūta, redaktoriui tekdavo pačiam labai daug dalykų prirašyti, ką Dambrauskas ir galėjo tinkamai atlikti, nes buvo nuostabus enciklopedistas, viskuo be sidomįs, viską skaitąs, o darbštumo turįs už keletą.

O kieno raštai buvo anais laikais "Draugijoj" spausdinami?

Poezija ir beletristika

Poezijos skyriuje pradžioje keletą kartų pasirodė mūsų brangusis Maironis. Labiausiai mums į akį (o ir į širdį), kiek atsimenu, įkrito perdirbtosios "Jaunosios Lietuvos" pradžia. Ji davė mums vilties, kad mūsų dainius dar daug mums sukurs. Pats Jakštas nebeatsimenu, ar dėjo savo eilėraščių. Daugiausia eilėraščių pateikė "Draugijai" prieš pirmąjį Didįjį karą Mykolas Vaitkus. Prieš pat tą karą pasirodė ir Putinas. Jei neklystu, spausdinosi ir M. Gustaitis, ir Margalis, ir Dagilėlis, ir Paparonis. — Šalia grynosios poezijos, buvo spausdinami ir kitų žanrų gražiosios literatūros kūriniai, ne vien originalai, o ir verstiniai, sakysim, Sąmojausko išverstas Šekspyro Hamletas, Heizės Marija Magdalietė ir k.

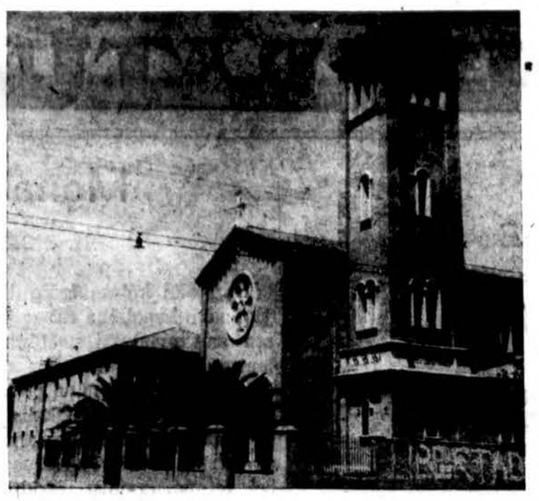

Tėvų marijonų vienuolynas ir bažnyčia Avellandoje, Argentinoje. Iliustracija naujo leidinio "Amžinybei ir tėvų žemei

Straipsniai, recenzijos, apžvalgos

Rimtųjų straipsnių "Draugijai" yra davę įvairūs autoriai. Šalia paties Dambrausko-Jakšto, paminėsiu čia Jurgį Matulevičių (būsim. arkivyskupą), Praną Būčį (būs. vyskupą), Stasį Šalkauską, Praną Dovydaitį.

Knygų apžvalgos skyriui yra davę medžiagos, tarp kitų, kun. Konst. Jazdauskas, kun. Pranas Kuraitis (būs. prelatas ir profesorius), kun. Mečislovas Reinys (būs. arkivyskupas), Baukus; betgi daugiausia recenzijų parašė pats redaktorius, ypač lietuviškųjų knygų; jis, turbūt, nėra praleidęs nė vienos anais laikais pasirodžiusios lietuviškos knygelės, jų trumpiau ar ilgiau nepaminėjęs. Užtat nūnai juoba keista, kad mūsų šiandieniniai, net kultūros-literatūros laikraščiai, nepasirūpina parecenzuoti visų net kiek įžymesniųjų knygų, nors jų dabar ne daugiau (o gal žymiai mažiau) išleidžiama laisvajame pasaulyje, nei prieš pirmąjį Didkarį Lietuvoj bei kitur.

Gal labiausiai anais laikais visus mus domindavo A. Jakšto lenkiškosios spaudos apžvalga bei lietuvių-lenkų santykių kritiška apžvalga: čia Jakšto plunksna blizgėdavo visomis spalvomis, aptraiškydama idėjinius priešus skaudžiais nuodais. Laukte dėl to laukdavome kiekvieno naujo "Draugijos" numerio pasirodant.

Augštai vertinama, plačiai skaitoma

Suimant visa krūvon, — "Draugija" prieš pirmąjį Didįjį karą savo turiniu prašoko visus kitus lietuvių laikraščius ir buvo ne vien katalikų, o ir kitaip mąstančių rimtai vertinama bei skaitoma. Pavyzdžiui, paminėsiu, kad ir aa. Kazį Grinių: jis man sakėsi augštai vertinąs ir mėgęs "Draugiją".

Nors po ano karo Jakštas dar bandė leisti tą užsitarnavusįjį veteraną, betgi laikai bei žmonės buvo jau radikaliai persimainę, ir garbingajam rašytojui nebepasisekė apčiuopti tikrojo laiko pulso ir savo žodžiu vėl imti vadovauti visuomenei — tad jis pats, tai pajutęs, liovės savo kūdikį beleidęs į sau svetimą pasaulį ir ėmė rašyti į kitų laikraščius.

Prieš pat savo mirtį 1938 metais, kun. Nikodemo Raštučio, deešinesniųjų pažiūrų žmogaus, pakurstytas, Jakštas dar pabandė atgaivinti "Draugiją", betgi nebesurado nei bendradarbių, nei visuomenės pritarimo ir vien gal sutrumpino sau gyvenimą, perdaug įtemptu darbu bei rūpesčiu (ko būgštavo prof. dr. Gylys ir mane prašė Jakštą nuo to darbo atkalbėti). Bandžiau gerb. prelatą nuo to sumanymo atitraukti, bet nepasisekė. O ir pati naujoji "Draugija" pasirodė toli bestovinti nuo savo garbingojo pirmavaizdžio ir taip, drauge su garbinguoju seneliu, mirė.

ORAS DABAR ATŠILĘS, GALITE ĮRENGTI NAUJĄ RHEEM LOWBOY

ŽIEMINĮ AIR-CONDITIONER

Jo vasarinis vėdintuvas taippat teiks malonumą karštame ore.

GAZU AR ALYVA

LEE'S AUTOMATIC HEATING

Įsteigta prieš 20 m.

1626 S. Cicero Ave. Cicero, Ill.

TOwnhall 3-6670

BIshop 2-3429

ANTANAS LIGUTIS, sav.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. GINEITIS

6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29

Tel. HEmlock 4-8037

Vertimai — Pilietybė — Laiškai

duoda pamokas. Prieš karą baigęs Čikagos universitetą.

1 dol. 25 ct. val. — privačios.

(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)

IŠ ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS

Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl., Chicago, Ill. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA

IŠ WGES stoties — Banga 1390

PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.

NUO PIRMAD. IKI PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte

ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte

SEKMAD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1400 kil.

7159 So. MAPLEWOOD AVE. Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2418

Pradėkit Taupyt Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antrad., penktad. ir Šeštad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p.

Trečiad. 9 ryto iki 12 val. Ketvirtad. 9 val. iki 8 v.v.

MOVING DIDELIO PATYRIMO ASMENYS SAUGIAI PERKRAUSTYS JŪSŲ BALDUS!

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Ave. Telef. Virginia 7-7097

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IŠ TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJIAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI

KELIŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tiktai saugumą — jų apdraudimą iki $10,000.00, augštą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicagos Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausiai ir moderniškiausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Lietuviai gyvenantieji už Chicagos ribų, nežiūrint kurioje Suvienytų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu.

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas $21,000,000.00

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-7575 Chicago, Illinois

Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

5430 S. Kedzie Ave.

Priima ligonis pagal susitarimą. Iki valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiad. ir šeštad.

Res. tel. GRovehill 6-5603

Tel. ofiso WA 5-3010, rez. PR 6-7383

DR. ANTANAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1601 W. Garfield Blvd.

Val. — Pirmad., antr., ketv., penkt. 1—4 ir 6—8; šeštad. 1—4; trečiad. uždaryta.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

— Pritaiko akinius —

6322 South Western Avenue

val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laiku susitarus

Ofiso telefonas: PR 8-3229

Res telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

4701 South Damen Avenue

(Kampas 47-tos ir Daman Ave.)

Val. kasdien nuo 6—8 val. vak Šeštad. 2—4 val. vak.

Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarti.

Telef. ofiso LAfayette 3-6048

Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE.4-5849. rez. HE.4-2324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9

Antr. 1-6, treč.ir šešt. pagal sutartiės sekm. uždaryta.

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6817 South Western Avenue

Chicago 29, Ill

telefonas REpublic 7-4900

Residencija: GRovehill 6-8161

pasimatymai pagal sutarties

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet

Trečiadieniais pagal sutarti

Ofiso tel. VIrginia 7-0036.

Residencijos tel. BEverly 8-8244

Ofiso HE 4-1414, arba RE 7-9700

Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Spec. akušerija ir moterų ligų

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Atostogose iki rugpjūčio 15 d.

Ofiso telef. YArds 7—1166

Residencijos — STewart 2-4511

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 West 35th Street

(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)

VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Tel. ofiso PR 6-8888, rez. RE 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS)

2500 West 63rd Street

VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas GRovehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

— PRITAIKO AKINIUS —

Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius.

2422 W. Marquette Road

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Kasdien 10—12 ir 4—7 val. Trečiad. ir šeštad. tik 10—12 val.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val. Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p .p. 6:30—8:30 val. vak. Trečiad. ir šeštad. 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero

Rez. 1634 S. 49th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienius.

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

4146 S. Archer Ave.

VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v Vak. pirm. antr., ketvirt 6-8:30 v Trečiad tik susitarus.

DR. IRENA KURAS

(Gydytoja ir Chirurgė)

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

7156 South Western Avenue

(MEDICAL BUILDING)

Pirmad., antrad., ketv. ir penktad nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p. ir nuo 6 v.—8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

Office tel. RE 7-1168

Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso — HE 4-1202 arba REp. 7-9700. Namų — PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS

2454 W. 71 St. (71 ir Campbell av.)

Valandos: pirmad., ketvirtad., šešt. nuo 1 iki 4 val. p.p., antrad. ir penktad. nuo 5 iki 8 val. vak.

Atostogose iki 1 d. rugsėjo.

Ofiso HE 4-1818, arba RE 7-9700

Rez. PR 6-2801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val.: kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v. Šeštadieniais 9—11 ryto ir 2—4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

Office: 10748 South Michigan Ave.

Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills

Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išskirus trečiad. šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel.: Ofiso — PUlman 5-6766

Buto — BEverly 8-3946

Ofiso HEmlock 4-5815

Rez. HEmlock. 4-3751

DR. A. NARBUTAS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

2745 West 69th Street

(priešais Šv. Kryžiaus ligoninę)

Priima pagal susitarimą

DANTISTAS

DR. J. A. PAUKŠTYS

4253 So. Whipple Street

(Arti Archer Ave.)

Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7-9. Šeštad. 10—12. Trečiad. uždaryta

LAfayette 3-4949.

Namų — CEdarcrest 3-7786

DR. VLADAS PRUNSKIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3259 South Halsted Street

Kasdien 2—7 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.

Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarimą

Ofiso tel. Victory 2-1484. Resid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-8818.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4342 Archer Avenue

(Kampas Kedzie ir Archer)

VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS

2745 West 69th Street

Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę

Telef. REpublic 7-2290

VAL.: Pirm., antr., Ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6:00—8:00. Šešt. nuo 2:00—4:00. Trečiad. ir kitu laiku susitarus telefonu.

ATOSTOGOSE IKI RUGP. 19 D.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius, kečia stiklus ir rėmus

4455 S. California Ave. YA 7-7381

Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 v. p. p. uždarytas

P. SILEIKIS, O. P.

Orthopedas Protezistas

Vokiečių Protezai, Med. bandažai. Spec. pagalba kojon (Arch Supports) ir t. t.

Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB

2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill

Tel. PRospect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Naujas adresas: 4255 W. 63rd St

Ofiso tel. REliance 5-4410

Rezid. telef. GRovehill 6-0617

Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.

Penktad. tik po pietų.

Trečiad. ir šeštad. pagal sutarti

Ofiso tel. CLiffside 4-2896

Rezidencijos: LAfayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 West 47th Street

(Kampas 47th ir Hermitage)

Val.; nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek

DR. FL. TALLAT-KELPŠA

Ofisai 20 North Wacker Drive

(Civic Opera House, kamb. 858)

Val. kasd. 12—4

Tel. CEntral 6-2294

5002 West 16th Str., Cicero

Val. kasdien 5-8, šeštad. 1-2 val

Tel. TOwnhall 3-0959

Kitu laiku ir trečiad. susitarus

Rezid. tel. HEmlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Bendra praktika ir moterų ligos)

Ofisas ir rez.: 5100 S. Western Ave.

Tel. PRospect 8-1223 arba WE 6-5577

Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v., Antr., Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštad. 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GIb. 8-6195

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

(71st ir Campbell Ave.)

Val.: pirmad. ir ketvirtad. 5—9 v. v. Antrad. ir penk. 1—5; Šeštad. 2—4. Treč. uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125

DR. A. VALIS-LABOKAS

MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS

3267 South Halsted Street

Val 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso PRospect 6-9400

Rezid. PRospect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(Vaškevičiūtė)

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

6248 South Kedzie Avenue

Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val vak. Šeštad. 1-4 p. p. Trečiadienial ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581

Rez. VIctory 2-0745

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 West 31st Street

Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p.p ir nuo 6-8 v.v. šeštad. 1-4 val. popiet

Tel. ofiso PR. 3-6446, rez. HE.4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2420 West Marquette Rd.

Val. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 v.v. Trečiad. ir šeštad. pagal sutarti

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 So. Halsted Street

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659

Rezid. 6600 S. Artesian Ave.

VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—7 v. v.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Virš 25 metų patyrimo

Tel. YArds 7-1829

Pritaiko akinius

Kreivas akis ištaiso

Ofisas ir akinių dirbtuvė

756 West 35th Street

Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10-12, penktad. 10-2 ir šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p

DR. S. VAITUSH, OPT.

Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo bei svaigimo ir skaudančių akių karščio Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Specialį atyda kreipiama į mokyklos vaikus.

4712 South Ashland Ave.

Tel. YArds 7-1373

Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekmad. ir treč, uždara.

KŪRIMO VYKSMAS

ELENA TUMIENĖ, Los Angeles

Tautinė kultūra, į kurios ūgdymą, ypač tremtyje, mūsų atkreiptas toks didelis dėmesys, remiasi kūryba. Visos kultūrinės vertybės yra kūrybinio proceso, plačiąja prasme, vaisius. Kas gi yra kūrybinis procesas? Ar galima jį išanalizuoti, aptarti? Kaip veikia kūrėjo protas, valia, jausmai, vaizduotė kai jis kuria? Pilnutinė šito klausimo esmė dar neatspėta, nes ji yra tarytum pilnas paslapčių požemio labirintas, kuriame kiekvienas amžius atranda naujų kambarėlių ir nušviečia juos savo šviesa.

Kūrybinio akto prasmė

Nikalojus Berdiajevas savo naujoje knygoje "Kūrybinio akto prasmė" (London, Victor Golancz, LTD, 1955) sako, jog kūryba yra naujas, dar nežinomas, o gal geriau, dar žmogui neatspėtasis, religinio gyvenimo momentas. Jo tikslas yra paruošti žmoniją trečiajai arba kūrybinei jos gyvenimo epochai. Taip, kaip pagoniškoji kraujo auka, kuri nepasiekdavo tikrojo atpirkimo, buvo įvadas ir pasirengimas tikrajam atpirkimui, taip žmogaus kūrybinės pastangos yra pasiruošimas naujam, ateities laikotarpiui, kuris turi ateiti į šį pasaulį. Pasaulio raida, pagal Berdiajevą, pereina tris periodus: 1) Įstatymo amžių (Tėvas — Sen. Įstatymas), 2) Atpirkimo — Apreiškimo amžių (Sūnus — Nauj. Įstatymas) ir 3) Kūrybinį amžių (Dvasia — Būsimoji epocha).

Dėl to kūrybinis aktas yra pratęsimas šio gyvenimo už jo ribų arba šio gyvenimo perkėlimas į kitą, antgamtinę plotmę. Kad tai būtų įmanoma, kūrėjas privalo peržvelgti šio, mums matomo, pasaulio ribas ir antrąjį naują išreikšti šios žemės kalba ir simboliais. Tai pareikalauja šio pasaulio atsižadėjimo, Evangelijos prasme, pareikalauja tam tikro asketizmo. Visdėlto menininkas skiriasi nuo asketo -šventojo tuo, kad šventasis kuria patį save kaipo geresnį žmogų, kūrėjas gi — daiktus už savęs iš medžiagos, kuri yra aplink jį, suteikdamas jiems sielą, meniškąją gyvastį.

Prieš porą metų miręs dr. Alois Schardt, buvęs vokiečių valstybinės meno galerijos Berlyne direktorius ir žinomas meno istorijos profesorius, mėgdavo savo studentams pasakoti tokią legendą:

Vienas garsus kinų skulptorius, imperatoriaus prašomas, padarė jo statulą. Tai buvo nuostabus ir tobulas meno kūrinys. Kai sužavėti žiūrovai ir pats imperatorius nesiliovė jo klausinėję, kaip jis galėjo tai padaryti, skulptorius pagaliau tarė: "Jūsų Didenybe, gavęs užsakymą, kaip žinote, aš pasitraukiau nuo žmonių į tolimą, didžiulį mišką. Ten aš mąsčiau, užmiršau pasaulį, užmiršau patį save... Pagaliau užmiršau ir Tave, Imperatoriau, ir Tavo užsakymą. Tada pradėjau dirbti". Gal tai pati kraštutinė kūrybos sąlyga, tačiau ji puikiai parodo, kad, jei kūrėjas neužmiršta pasaulio, nepasidaro abejingas pasaulio nuo monei savo kūrinių atžvilgiu, ne apvaldo savojo "aš", jo kūriniai greitai to paties pasaulio yra užmiršti ir pasauliui daug neduoda.

Kūrėjų pasisakymai

Kūrybos procesui suprasti ir nagrinėti yra du šaltiniai: meno kūriniai ir pačių menininkų pasisakymai.

Besigrožėdamas meno kūriniu kritikas ar eilinis juo besidomįs žmogus išgyvena tam tikra prasme patį kūrybinį procesą tik žymiai pagreitintu tempu, tačiau iš to išgyvenimo padaryti išvadas ir jį pilnai suprasti bei iš jo turėti naudos tegali įpratęs save analizuoti ir mokąs savarankiškai, objektyviai galvoti žmogus. Šiuo klausimu yra pasisakęs jau Aristotelis savo "Poetikoje", kalbėdamas apie malonumą, kuris pajuntamas atpažinus autoriaus tikslą.

Daug prieinamesni ir įdomesni yra pačių kūrėjų pasisakymai. Nors Goethe ir yra pasakęs: "Kūrėjau, kurk, o nekalbėk!", menininkai kalbėjo visais laikais daug ir nuoširdžiai apie meną ir kūrybos aplinkybes. Kalbėjo jie su savimi pačiais savo dienoraščiuose ir užrašuose; kalbėjo kitiems menininkams, savo profesijos draugams kritikams per laiškus, diskusijas, paskaitas; kalbėjo pagaliau ir plačiai visuomenei per straipsnius, knygas ir net viešus ir atvirus savojo "credo" pareiškimus.

Įkvėpimas

Kritikos mokslas suskirsto šiandien kūrybinį aktą į tris dalis: įkvėpimą, įpavidalinimą arba patį kūrimą ir peržiūrėjimą, taisymą arba reviziją. Šių laiko tarpių ilgumas, intensyvumas ir būdas įvairuoja, nes kūrėjai yra skirtingi, jų kūrybos įpročiai saviti, pats kūrybos vyksmas sudėtingas. Šių trijų periodų reikšmė ir įvertinimas keičiasi ne tik su kūrėjo temperamentu, bet, nors ir keista atrodo, su kiekvienu amžiumi, net su kiekviena karta. Renesanso metu įkvėpimas buvo didelė ir — ar ne pati svarbiausioji dalis, kuri surišdavo kūrėją su pačiu visos kūrybos Šaltiniu-Dievu. Kūrėjas, kaip tasai Michel An-

E. TUMIENĖ

gelo Adomas, turėjo būti palies tas dieviškojo piršto, kad taptų pats kūrybingas. Paskutiniu laiku ir įkvėpimo teoriją nemaža įtakos turėjo Freudas, kuriam įkvėpimas yra lyg sapnas, kyląs iš slaptų, nepatenkintų troškimų, ir John Devey, kuriam įkvėpimas yra dalis arba savaime suprantama išvada tvarkingo, puikiai sureguliuoto gyvenimo.

Berods 1941 metais Lietuvoje Danas Pumputis su Juozu Kruminu išleido eilėraščių rinkinį, kurio įžangoje tvirtino, kad įkvėpimo kaipo tokio visai nėra ir jis nereikalingas. Jie parašė tą knygą tokiu būdu: keliasdešimtį žinomų asmenų jie paprašė temų ir abu atsisėdę, tuo pat metu parašė po eilėraštį duotomis temomis. Nesiimu spręsti tos knygos meninės vertės. Faktas yra, kad dabar ją mažai kas beatmena. Atrodytų keista, jei kas tvirtintų, kad Maironis savo "Vasaros naktis" ar "Nuo Birutės kalno" būtų parašęs be įkvėpimo be susimąstymo, be pergyvenimo. Iš naujųjų mūsų rašytojų ir menininkų tik J. Aistis tiki iki šiolei tėra davęs brangų ir nuoširdų savo kūrybos sąlygų nušvietimą knygoje "Apie laiką ir žmones". Apskritai J. Aistis nevengia estetinių temų ir savo poezijoje; be jo apie poetą eilėse yra rašę Putinas, Brazdžionis, Nagys ir kiti.

Įkvėpimui atsirasti sąlygos įvairuoja. Šilerio kūrybinės galios, kaip plačiai žinoma, būdavo pažadinamos supuvusių obuolių kvapu; Balzakui daug kartų įkvėpimas ateidavo snaudžiant supamojoj kėdėj po gerų pietų; Housmannui — išgėrus alaus ir bevaikščiojant; Rilke ir Rodinas tvirtino, kad darbas, jei jau neiššaukia įkvėpimo, tai tikrai jį sugrąžina; Audenas negali pradėti rašyti be kavos.

Kaikuriems rašytojams ir menininkams turi reikšmės klimatinės sąlygos ir metų laikai. Longfellowui spalis buvo poezijos mėnuo, Wordsworthui žiema atnaujindavo įkvėpimą. Bernardas Brazdžionis yra kartą privačiai sakęs, kad jis geriausius savo kūrinius yra rašęs "degindamas vidurnakčio lempelę" nakties gūdumoje.

Nors kaikurie menininkai ir yra buvę "lašelio mėgėjai", šian dien pripažinta, kad nei alkoholis, nei opiumas, nei kitokios apsisvaiginimo priemonės nėra meno įkvėpėjai. Iš karto jie gal ir padirgina vaizduotę, bet čia pat tuojau užmuša planavimo ir logiškos konstrukcijos galias. Taip pat nė tuberkuliozė, kuri laikyta vienu laiku kūrybines galias sužadinanti liga, kūrybiniu faktoriumi nebelaikoma.

O kaip su draugais? J. Aistis jau minėtoj knygoj, kalbėdamas apie savo draugystę su A. Miškiniu, sako: "Tai buvo daugiau negu draugystė, tai buvo gyva poezija, prieš kurią mudviejų prirašytoji tėra blankus šešėlis. Mano poezijos vienintelis akstinas ir vienintelis šaltinis buvo gyvi žmonės: Juodelis, broliai Miškiniai, Binkis ir dar vienas kitas. Kai jų netekau, pajutau, kad mano poezijai daugio stinga, o stinga kaip tik tų žmonių, su kuriais įgydavau ir atgaudavau savo sparnus..." (80 pusl.).

Iš tikrųjų, tikrieji draugai palieka neišdildomus pėdsakus kūrėjo kelyje. Jie pirmieji įtiki jo talentu, jie padeda per pasikalbėjimus ir susirašinėjimus suformuoti jo mintis, jie kritikuoja rankraščius, pradėtus paveikslus ir t.t. ir jie pareiškia nuomones ir pastabas apie užbaigtus kūrinius. D. Mereškovskij savo herojaus Leonardo da Vinči lūpomis sako, jog menininko stiprybė yra jo vienatvė, bet jei jis jos pakelti negali, jis turi pasirinkti draugus tiktai iš savo profesijos tarpo ir iš tų, kurie domisi menu.

Įpavidalinimas ir peržiūrėjimas

Vieni kuria lengvai, kaip pvz. R. Frostas, kiti rašo pamažu po eilutę, po gabalėlį, kaip Eliotas, ar po septynias eilutes į dieną, kaip sakėsi daręs Lesingas, rašydamas savo "Emmilia Galotti". Vieni kuria mintyje ir pas kui užrašo. Taip darė Mozartas arba mūsų Miškinis, o kiti, kaip Beethovenas, turi užrašyti kiek vieną fragmentėlį, kiekvieną eilutę ir paskui taisyti. J. Aistis sakosi negalįs perbraukti eilėraštyje nė žodžio ir, jei tai atsitinka, turįs rašyti iš naujo. Tai be abejo yra sunkus ir skaus mingas procesas. Įdomu, kad kaikurie menininkai prisipažįsta, jog iš tikro jie kūrę ne visada tuo pačiu būdu. Vieni kūriniai atsiradę lengvai, spontaniškai, paprastai, kitiems reikėję daug triūso ir prakaito išlieti.

Daugelis rašytojų turi užrašų knygutes, kuriose užsirašo mintis, žodžius, frazes. Audenas, pavyzdžiui, turi knygelę, kur susirašo žodžius stulpeliais pagal kalbos dalis ir skambumą. Bernardas Brazdžionis sakėsi seniau mėgdavęs tam tikroj knygutėj susižymėti rimus, nes jie nuolat ausyse skambėdavo ir įvairuodavo. Tiek didieji, tiek mažieji menininkai retai išleidžia kūrinį į pasaulį jo nepakeitę ar nepataisę. Pakeitimai įvyksta dėliai menininko pažiūrų pasikeitimo vienu ar kitu klausimu arba dėl menininko pažiūrų ir skonio pasikeitimo formos atžvilgiu. Formos pataisymų yra daug daugiau ir daug dažniau negu kad turinio pataisymų.

....su menu ir daina

Tiek mokslinės, tiek meninės kūrybos vyksmas yra sudėtingas. Reikia daug pastangų jo esmei ir jo galiai pilnai suprasti. Reikia daug pasišventimo ir tam, kuris pasirenka arba yra pašauktas į kūrėjo kelią. Tačiau tos tautos, kurios turi didelių kūrėjų, ilgai išlieka toliau savo meno kūriniuose, savo kultūriniame palikime, nes per kūrybą žmonija žengia į ateitį. Gal todėl garsusis 19 a. estetas ir autorius Walter Pater yra pasakęs: "Mes teturime trumpą laikotarpį šioj žemėje ir tuojau pasaulis mus pamiršta. Kaikurie iš mūsų praleidžia šį laikotarpį abejingume, kaikurie tarnaudami aistroms, gi išmintingiausieji iš 'šios žemės vaikų' tarpo praleidžia jį su menu ir daina".

STUDENTŲ ATETININKŲ ŠOKĖJŲ GRUPĖ CHICAGOJE

PERKRAUSTAU
BALDUS
Vietoje ir iš toliau
K. EIDUKONIS
2313 W. 91st St., Chicago, Ill.
Tel. PResco11 9-2781

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė
Precin Photo Studio
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

KRONIKA

● **Studija apie Lietuvos vakarų** problemas. Lietuvos Vakarų Studijų komisija jau paruošė spaudai pirmąją knygą apie etnografines Lietuvos Vakarų problemas. Knygoje tilps sekančios studijos: dr. M. Gimbutienės — Mažosios Lietuvos proistorė; inž. J. Gimbuto — Mažosios Lietuvos kaimo architektūra; J. Lingio — Studija apie arklą Pabaltijy; dr. J. Balio — Mažosios Lietuvos tautosaka; prof. J. Žilevičiaus — Mažosios Lietuvos giesmės, dainos ir muzikiniai instrumentai. Leidinį spausdinti tariamasi su L. Enciklopedijos spaustuve Bostone, Mass.

● **Lietuvoje gimęs aktorius** Laurence Harvey pasižymėjęs statant Shakespeare veikalus Stratforde, yra vaidinęs Hollywoodo filmuose ir Britų scenoje. Jis yra dar jaunas, 28 m. amžiaus. Šiuo metu dalyvauja pastatyme filmo "The Silent Enemy", kuris sukamas Gibraltare. Jisai britų laive susituokė su Londono aktore Margarita Leighton. Laikraščiai, tą įvykį aprašydami, suminėjo, kad jisai yra kilęs iš Lietuvos. Mokslus ėjo Johannsburge.

● **Prof. Vl. Jakubėnas** nuo rugs. 16 d. pradės dėstyti instrumentaciją ir kompoziciją De Paul universiteto Muzikos mokykloje, pavaduodamas kompozitorių Aleks. Čerepniną, kuris dėl skubaus kūrybinio darbo pasitraukia vienam semestrui atostogų. Prof. Jakubėnas pakvies tas į universitetą rekomenduojant prof. Čerepninui, kuris su prof. Jakubėnu susipažino kai jųdviejų kūrinius atliko Grant parko orkestras 1954 metais.

● **Lietuvos architektūros paroda** S. Paulo mieste, Brazilijoje, įvyks rugs. 5-spalio 31 dienomis Ibirapueros parke, valstybės rūmuose. Ja rūpinasi inž. M. Ivanauskas.

● **Juzė Katiliūtė-Staniulienė,** Šveicarijoje gyvenanti dailininkė, baigė iliustruoti mokykliniam jaunimui pasakų knygą "Varpas ir jo karalaitė". Šioje knygoje telpa 8 pasakos, parinktos iš mūsų ir mūsų kaimynų tautosakos, įdomios kiekvieno amžius jaunimui, bet skiriamos maženiesiems. Knygą leidžia Terra. Ši knyga eina pirmąja jaunimo bibliotekai skiriamų knygų eilėje.

● **Lietuvių liaudies medžio kūryba: rūpintojėliai, verpstės,** rankšluosčiams laikikliai ir kiti puikūs medžio drožiniai bus rodomi lietuvių tremtinių ruošiamame filme "Lietuva — Europos nugalėtoja".

● **Rašyt. dr. Alf. Šešplaukis-Tyruolis su žmona nuvyko į Los** Angeles dalyvauti vyčių seime. Keliavo automobiliu per Missouri, Oklahomą, Texas, New Mexico, Arizoną. Važiuojant per tyrus karštis siekė 105 laipsnius, tačiau sausas ir pakeliamas.

● **Ruošdama studiją magistrės laipsniui** sesuo Timotėja, kazimierietė, sudarė lentelę lietuviškų parapijų JAV-se, pažydama įsteigimo metus, steigėjus, parapijos organizacijas. Pirmoji parapija, Šv. Kazimiero vardo, įsisteigė 1885 m. Pittstone, Pa. Paskutinė — 1941 m. — Los Angeles. Savo studijai taipgi sudarė JAV lietuviškų laikraščių lentelę pagal jų įsisteigimo laiką.

● **Prof. J. Balčikonio "Lietuvių kalbos žodynas"** spausdinamas ir netrukus turi pasirodyti rinkoje. Žodynas bus didoko formato, apie 1000 psl. apimties, su apie 45,000 žodžių, visiškai nubolševikintas, bet iš esmės visiškai nepaliestas ir nesužalotas nei rašyboj, nei žodžių aptarime. Žodyną leidžia knygų leidykla Terra, talkinama gražaus būrio prenumeratorių.

● **Dail. A. Cooper-Skupas** šių metų savo atostogoms pasirinko Meksiką.

Siųskite dovanas artimiesiems Lietuvoje ir Kalėdoms bei žiemai! Tik patelefonuokite. ar parašykite kuomet norėsit siųsti siuntinius.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir RUSIJĄ
Visi muitai iš anksto apmokami
Pristatymas garantuotas.
Siunčiame NAUJUS ir VARTOTUS RŪBUS
Medžiagas, Vaistus, Maistą ir t. t.
Patikimas — Greitas — Tiesioginis pristatymas
TŪKSTANČIAI PATENKINTŲ KLIJENTŲ VISOSE J. A. VALSTYBĖSE.
Reikalaukite mūsų naujo katalogo
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State Street, suite 1200
Chicago 4, Illinois
Tel.: WAbash 2-9354
Mes turime tiesioginę sutartį su Intourist Maskvoje nuo 1947 metų.

MULTIPLE SCLEROSIS?
Multiple sclerosis pasireiškia netvarkingu raumenų veikimu. Pasveikimas priklauso nuo atgaivinimo nervinių centrų—tik tada normalūs kūno procesai gali vėl harmoningai veikti. Chiropraktikai stengiasi tą pasiekti — yra jau turėjusi sėkmės savo gydymo būdais padėti daugeliui sergančių multiple sclerosis, duodama jiems šviesesnės ateities viltį gyvenime. Tyrinėjimai Spears Hospital pagerino šios žalingos ligos Chiropraktinį gydymą. Matykite jūsų vietinį chiropraktą ir rašykite dėl nemokamos literatūros apie MS bei kitas problematines ligas.
Dept. L-106, Denver 20 Colorado
SPEARS CHIROPRACTIC HOSPITAL

Siuntiniai Į LIETUVĄ per 3-4 savaites.
Siunčiame siuntinius Į LIETUVĄ bei kitus kraštus. maistą, avalinę, odą, teksilės medžiagas, muzikos instrumentus (akordeonus), kirpėjam reikmenis ir kitus dalykus. Siunčiame pigiausiom kainom ir pristatome trumpu laiku.. Čia paduodame kai kurių kainas: kainos jau su muitu:
Vaistai:
Streptomycin 10 gr. $2.80;
Isoniazid (rimifon) 1000 tabl. $7.00;
P A S granulate ½kg (500 gramų) $5.40;
Cortison 50 tabl. $9.50.
Prie vaistų galite prijungti ir kitus dalykus kaip maistą ir t.t., o persiuntimui ir licencijai pridėti dar $6.50.
Cukraus 22 svarai $6.45 plius $6.50 — Viso $12.95.
Taukai kiauliniai 22 sv. $17.10 plius $6.50 — Viso $23.60.
ORBIS
4414 South Rockwell St., Chicago 32, Ill. YA 7-2445
298 Bathurst St. Toronto 2B Ont., Canada, EM 4-2810
Užsakymus galima siųsti paštu prijungiant money order. Rašykite lietuviškai.

ANKSTI KĖLĘS, JAUNAS VEDĘS,
PAS RUDAITĮ
PIRKĘS — NESIGAILĖSI!
Visos prekės tik geriausių Amerikos fabrikų.
Kainos žemiausios visoj Chicagoj.
★ ★

3 dalių sofa ir kėdė nakčiai dvi lovos dabar tik	$ 99.00
Skalbimo mašinos, 10 svarų skalbia į 30 minučių, tik	$ 89.00
Virimui parcelano pečiai	$ 89.00
5 dalių formica viršum virt. stalai, įvairių spalvų, tik	$ 39.00
Komodos baltinių sudėjimui, tik	$ 29.00
Rūbų spintos	$ 19.95
Šaldytuvas 8 cub. pėdų Admiral, Westinhouse	$ 159.00
Knygom spintos studomom stiklo durim	$ 29.00
Vatiniai matracai	$ 13.50
7 dalių valgomo kambario baldai su formica viršum	$ 99.00
Sofa ir fotelis svečių kambariui puikiausių spalvų	$ 150.00
Kavos staliukai, formica viršum	$ 9.50
Kilimai 9x12 Bigellow ar Alexander Smith, tik	$ 39.50
Gėlėms staliukai ąžuolo ar riešuto spalvos	$ 2.50

Ne tiesa, kad reikia daug pinigų įsigyti baldus. Tik reikia žinoti, kur juos pirkti.
MAJOR FURNITURE, INC.
3207 So. Halsted Street
Telefonas — CAlumet 5-3207
Vedėjas E. RUDAITIS
Krautuvė atidaryta: kasdien 9—6 val.
pirm. ir ketv 9—9:30 val.
Liepos ir rugpjūčio mėn. krautuvė sekmadieniais bus uždaryta.

ŽODIS APIE ŽMOGŲ IR PASAULĮ BRAZDŽIONIO POEZIJOJE

VACYS KAVALIŪNAS, Cleveland, Ohio

Bern. Brazdžionis šiemet su laukė 50 m. amžiaus sukakties ir ją minint susidaro graži proga giliau pažinti jo kūrybą. Šio straipsnio autorius šią vasarą Western Reserve universitete, Clevelande, gavo magistro laipsnį iš prancūzų literatūros. — Red.

Kalbėti apie žmogų ar apie kurias nors kitas realaus gyvenimo problemas poezijoje, apskritai imant, nėra lengva. Visų pirma nėra tai lengva dėl subjektyvaus lyrinio visų problemų traktavimo ir, antra, dėl priežasčių, einančių iš pačios poetinės kūrybos prigimties ir esmės — formos, stiliaus ir visų maginių poezijos meno elementų, kurie šiaip ar taip, turi įtakos ir idėjiniams kūrinio pradams.

Tačiau negalima sutikti ir su nuomone, teigiančia, jog lyrinis Pegasas nėra pažabotas jokiais moraliniais varžtais ir neša poetą ten, kur tik jam patinka. Pagaliau, kalbant apie Brazdžionį, tenka pastebėti, kad jo eilėraštyje, nežiūrint visų vartojamų priemonių, yra aiškus loginis elementas ir ryški idėja.

Pasaulio vizija

Trumpu dviejų ketureilių eilėraščiu Brazdžionis atskleidžia dinaminį pasaulio sukūrimo procesą:

Ir tarė Viešpats: Teesie! Ir tapo
Šviesa, diena, dangus ir žemė.
Praėjo metai — Jis gyvybę lapo,
Jis amžių ąžuolo ir peteliškės le-
/mia.

Ir tarė Viešpats: Teesie ir tapo
Buitis, mintis, dangus ir žemė.
Praėjo amžiai — Jis ir tavo ka-
/pą,
Jisai, žmogau, ir tavo buitį lemia.

Netenka kalbėti apie idėjinį šio eilėraščio originalumą: tai Genezės uvertiūra, kurios stiliaus paprastumu ir grožiu taip žavisi Chateaubriand savo "Krikščionybės Genijuje": Dixitque Deus: Fiat lux. Et facta est lux...

Tačiau šiame eilėraštyje randame tai, kas, man rodos, yra būdinga Brazdžionio gyvenimo koncepcijai, jo pasaulio vizijai — judesys, dinamiškumas ir laikas. Didžiuoju Viešpaties kūrybos žodžiu paleistos begalinės laiko upės, nešančios savo amžinoje srovėje žmogų ir visa kita prie išnykstančių tolių:

Begalinė upē Dievo laiko —
Be pradžios, be galo, be krantų.
Jo ranka jos amžių srovę laiko,
Ir Jo rankoj esam — aš ir tu.

Nors pirmame ką tik cituoto eilėraščio posme Brazdžionis kalba apie begalinius žemės, žvaigždžių ir dausų kelius, tačiau jo pasaulio vizijoje dominuoja ne paskališka erdvių begalybė, savo tyla gąsdinanti žmogų, bet laiko begalybē, savo amžinu tekėjimu jį nešanti.

Žmogus

Nuoseklu ir logiška: nuo pasaulio koncepcijos ir jo poetinės vizijos, kurioje dominuoja laikas, pareina ir žmogaus pozicijos gyvenime samprata ir jo gyvenimo kelio vizija.

Bernardas Brazdžionis

Brazdžionio žmogus nēra drobėje sustojęs portretas, bet amžinai keliaująs per pasaulį individas. Būdingiausias eilėraštis, atskleidžiąs žmogaus-keleivio koncepciją, yra "Per pasaulį keliauja žmogus":

Baltas baltas, kaip vyšnios vir-
/šūnē,
Žydro veido, kaip žydras dan-
/gus.
Kaip vėlė, kaip vēlē nemarūnė
Per pasaulį keliauja žmogus.

Čia drauge ir optinis žmogaus vaizdas — "baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė", ir poetinė aliūzija — "žydro veido, kaip žydras dangus", kad žmogus sukurtas pagal dangiškojo Tėvo veidą, nors gal kaikas tai ir kitaip interpretuotų, ir jo vidinis dvasinis nerimas.

Tačiau tai, kas šiame eilėrašty gražiausia, — prieš skaitytojo akis atsiskleidžiąs erdvės ir laiko tolumos vaizdas. Kinematografinis momentas: judesys judesy, scena scenoje — keliaująs per pasaulį žmogus praeina pro praeinančius mitologinius ir istorinius personažus: Apoloną, Sofo, Horacijų...

Mirtis

Biblijos teigimu, pats Dievas ištaręs nusidėjusiam Adomui mirties dekreto žodžius: Atsimink, žmogau, jog dulkē esi ir į dulkę pavirsi!

Mirtis yra neatskiriama žmogaus egzistencijos dalis. Nuo pat lopšio ji lydi žmogų, ir niekas negali išvengti jos grėsmės. Mirties idėja ir anapus problema sutinkama ir literatūroje nuo pat seniausiųjų laikų: Homero "Odisėjoje", antikinėje tragedijoje... Mirtis ypač dažna lyrikų tema — Villon, Baudelaire, Rilke... Mirties temą gana dažnai traktuoja ir Brazdžionis:

Kaštanai numetė lapus,
O mes, vaikai, juos rinkom.
Kažką lydējo į kapus
Ir verkė giesmininkai.
Mirtis klajojo po lapus,
O mes, vaikai, juos rinkom.

Mirtis ir vaikai! Koks kontrastas! O tačiau jaučiame ir susimąstome, kaip G. Flaubert, kuris, matydamas lopšį, negalėjęs nepamąstyti apie karstą, kad ir jie, vaikai, pažymēti mirties ženklu, kad ir jų maži žingsneliai aidi toje pačioje procesijoje:

Artyn artyn vis prie mirties at-
/verto slenksčio
Ir niekad niekad atgalios

Kad ir jų kelias pasibaigia pagaliau šiapus laiko upės, ir, iš čia išeinant, paties Brazdžionio žodžiais, lieka žemė, gruodas, gēlės ir mūsų dienos — kaip prabēgantis šešėlis.

Viešpaties žingsniai

Brazdžionio žmogaus kelionėje prie laiko upės krantų nėra fizinių mirties pasėkų momentų, kuriuos mēgdavo vaizduoti Villon, nei begalinēs juodos bedugnės, ant kurios kranto šoka efemeriška žmonija Baudelaire vizijoje, nei to klaikaus momento, kada žmogus, Rilkēs žodžiais, ieško ko nors pažįstamo, ko nors matyto ir nieko jau neberanda, nei juo labiau ateistinio egzistencializmo absurdiško šaukimo amžinai tylioje tuštumoje.

Brazdžionio žmogaus žingsniai, aidį su kiekvienu laikrodžio rodyklės pajudėjimu vis artyn prie mirties slenksčio nēra vieniši. Jis, brazdžioninis žmogus, yra kilęs iš Dievo, ir jo kelias — grįžimas į Dievą, "į amžių Tēvynę". Jis ir šiame pasauly, šioje kelionėje laiko upēmis, jaučia Viešpaties dvasią ir sielos gelmėse girdi tylius jo žingsnius. Jo pasaulis — tai tas pats Baltrušaičio ir P. Claudel pasaulis, kuriame ir žolės stiebelis, ir gēlēs žiedas kalba apie Dievą, pasaulis, kuriame gyvena Kūrėjo dvasia "didi ir visagalē".

Todėl, žinoma, ir Brazdžionio žmogaus kelionė nėra tragiška:

— Praējo pasaka... — tari skaus
/me suklupęs...
— Praējo auksas, vynas, meilė
/žemēs dukterų —
— — — — — — —
Ir iškeli rankas krantan anapus
/upės,
Ir vieną maldą betaria sustingę
/lūpos:
— Ave Crux!...

— eilēraščio žodžiai, savo vidine prasme taip primeną Paul Claudelio "Magnificat" žodžius: "Viešpatie, būk su manimi, nes vakaras artēja..." Kryžius — mirties pergalės ir amžino gyvenimo ženklas — ištiesia rankas priējusiam prie upēs kranto ir perveda per bedugnę:

Net ir paskutinės žmogaus kelio stoties fasadas, sukeliąs gilų susimąstymą, nenugramzdina į nevilties gelmes:

Kapas. Kryžius. Anno Domini...
Ir baltų beržų malda.
O pakvies, pakvies namo mane
Vienąkart sesuo juoda.

— Kryžius ir sunkiame antkapy įrašyti anno Domini — pri sikėlimo ir gyvenimo laidas:

Te visam pasauly vētros ūžia,
Su Tavim mirtis nebus baisi,
Su Tavim mes švęsime gegužį,
Su Tavim mes kelsimės visi.

Biblinēs dvasios resurekcija

Apskritai Brazdžionio gyveni mo koncepcijoje ir poetinėje jo pasaulio vizijoje žmogaus pozicija yra gana svarbi. Turbūt todėl gana dažnos yra jo poezijoje temos, paimtos iš Biblijos ir Evangelijos, kuriose paliečiami pagrindiniai žmogaus gyvenimo dramos ir jo gyvenimo kelio misterijos momentai.

Skaitant Brazdžionio poeziją, atsiskleidžia Biblijos puslapiai, pasigirsta rūstūs pranašų žodžiai, nuskamba psalmių aidai. Toliau — prabēga pro akis Jeruzalē, Kapernaumas, ir iš tolumos rūkų pasirodo ištiestos Kryžiaus rankos, pasitinkančios nuvargusį žmogų jo kelio pabaigoje. Biblinė ir evangelinē dvasia atgyja, ir jos aidējimas pasigirsta sielos gelmėse. Tas pats aidējimas, kuris sklinda iš dviejų kitų mūsų žemės pagimdytų kūrėjų žodžio — Milašiaus ir Krēvės.

DIRBTINIS MĒNULIS

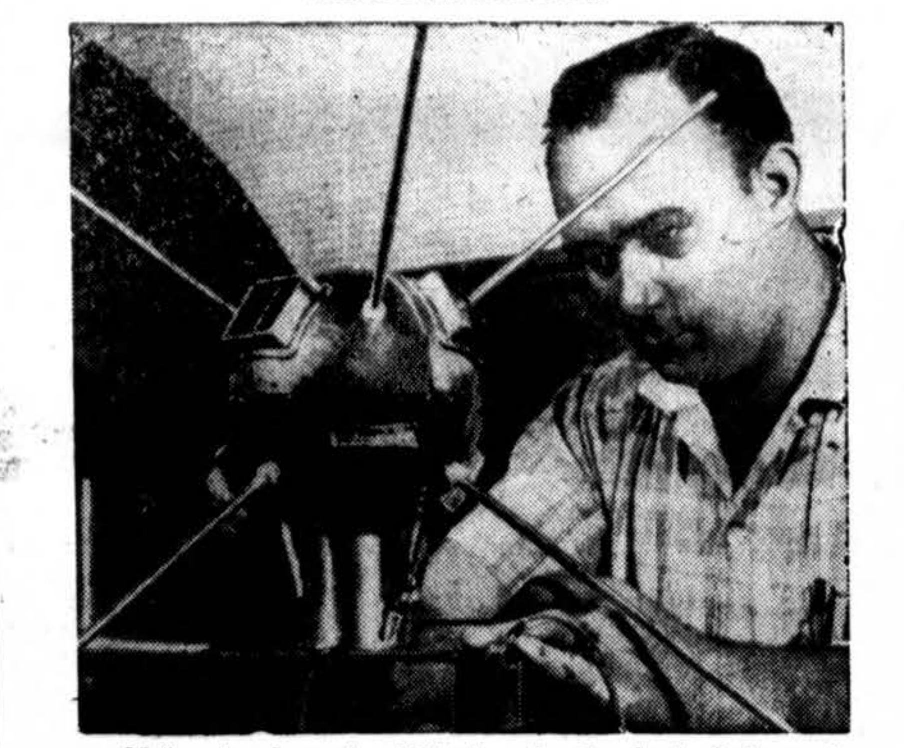

Mažas bandomasis dirbtinis mēnulis, kuris Laivyno laboratorijose bus panaudotasc tiriant žemės traukos veikimą į jį. Prie jo — mokslininkas W. Taylor. Jo paviršiuje esantieji stačiakampiai dalykai yra saulēs baterijos. Toks dirbtinis mēnulis, bandymų tikslais, bus paleistas Floridos pakrantēse. Nesitikima, kad jisai imtų suktis apie žemę.

Kultūrinē kronika

● **Poetas Kazys Bradūnas** keturiais eilėraščiais išreiškē savo mintis knygai "Mano pasauléžiūra". Šio mēnesio pabaigoje knyga bus atiduota spausdinti.

● **Rašytojas P. Babickas** porai savaičių yra išvykęs į Denver, Colo. Vėliau rengiasi su pas kaitomis, parodomis aplankyti stambesnes lietuvių kolonijas JAV-se.

● **Anglų kalba knygą apie Lietuvą** ir jos problematiką planuo ja paruošti ir išleisti Vliko prezidiumas ryšium su jubilējiniais Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metais: 1958 m. sueina 40 m. nuo to įvykio.

Okupuotoje Lietuvoje

▼ **J. Kilšauskas** yra Kūno Kultūros ir Sporto komiteto prie Ministerių tarybos vicepirmininkas.

▼ **Inž. J. Kairelis** yra gamybos skyriaus viršininkas; vienu metu jisai Juodupės studentams neakivaizdininkams (imantiems kursą susirašinėjant) dēstė teorinę mechaniką. Juodupė dabar gavo miesto teises. Pirmas naujame mieste gimęs pilietis — Rita Ramanauskaitē.

▼ **Petro Cvirkos** vardu pavadinta 7,600 tonų talpos garlaivis, kurį Klaipēdos žvejai gavo iš Lenkijos. Tai bus plaukiojanti žvejybos bazė, kurioje tilps 23,000 statinės silkių.

▼ **Dail. Algirdas Jačionis** nupiešē paveikslą, vaizduojantį Baltijos žvejų gyvenimą, taipgi paveikslą iš lauko darbų, pavadintą "Intymus pokalbis".

▼ **A. Zmuidzinavičius** nemažai laiko praleido Lietuvos pajūryje.

▼ **J. Buračas** nupiešė kelius Kauno apylinkių vaizdus.

▼ **Nijolē Urlakytē** studijuoja Kūno Kultūros institute.

▼ **Švyturio,** Vilniuje leidžiamo dvisavaitinio politinio-visuomeninio ir literatūros žurnalo, redaktoriais yra A. Bieliauskas, A. Bauža, A. Garonas, V. Jurkūnas, J. Karosas, P. Kasiulis, T. Tilvytis; meninė priežiūra-dailininkų P. Vocelkos ir G. Kuniškio.

▼ **Doc. St. Tarvydas** yra Lietuvos Mokslų akademijos ir Geografijos instituto vyr. mokslinis bendradarbis.

▼ **Alg. Pociaus** apsakymai rodosi Vilniaus spaudoje.

▼ **Lietuvos Mokslo akademijos Istorijos-Etnografijos muzējuje** šiuo metu yra 56,000 eksponātų; ne visi jie išstatyti publikai.

Televizijos ekranas

Laivyno Tyrimų laboratorijoje išrastas naujas televizijos pri imtuvų ekranas, kuriame paveikslai matosi ir dieną. Tas išradimas palengvinsiąs įvedimą trijų matavimų televizijos ir spalvotos televizijos. Šiame išradime panaudojama fosforinē danga.

RADIO PROGRAMA

Radio Programa iš stoties WBMS, 1090 kil. sekmadieniais 12 12:30 val. per pietus: liet. muzika, dainos, ir Magdutės Pasaka. Biznio reikalais kreiptis į Steponą Minkų Baltic Florists, Gēlių ir Dovanų Krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. So. 8-0489. Ten pa gaunama laik. „Draugas".

STEIN TEXTILE BENDROVE YRA pirmoji, kuri parūpino vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

Gauta nauja siunta vilnonių angliškų medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui į užsienį, taipgi ir savam vartojimui.
Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra $9.80, dabar už jardą tik $4.50
Visokiausių pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas, crepe šilkas, plaunamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta" paprastai $1.98, dabar tik 98c
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai $1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki $2.98, tiktai $1.39
Grynų spalvų Fortisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik $1.09
Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš $20.00 gausite vienai suknelei medžiagos kaip dovaną.
Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą nuotakoms, kaip tai "laces", šatiną, taffetą, "brocades", Shantung, ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.
STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE
Prašome aiškiai įsidėmēti adresą — 1306 SO. UNION —, nes Stein Textile yra tik šioje vietoje ir jokių skyrių neturi.
1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Tel. MOnroe 6-8152

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovēse yra saugu ir pelninga.
Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.
Saugumą užtvirtina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki $10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — patyrusių ir sąžiningų vedējų pastangos.
Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.
Dēl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitēs į:
UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Jei ieškote geresnių vartotų automobilių, Matykite JAN MOTORS.
★ S T A R V A L E U E S ★
★ '53 BUICK SPEC. 4 durų (radijo, šildytuvas. 2 tonų žalias. Dinaflow, labai švarus, vieno sav. — $745
★ '53 DODGE CORONET. Gražus 2 tonų pilkos ir mēlynos spalvos, automat. transmisija, baltais šonais padangos .... — $645
★ '55 CHEV. — 2 durim, radijo, šildytuvas. Gražus 2 tonų žalios ir baltos spalvos. Pilna kaina $995.
Perkant naują automobilį priimame .... švarius vartotus — "trade-in".
2035 W. 63rd PRospect 6-6151

PRIVATE MODERN NURSING HOME
Modern. privatūs namai sveikstantiems ligoniams senyviems, diabetikams, gydytojo pacijantams, ir gulintiems ligoniams. Prieinamos kainos. Registruotos gail. seselēs prižiūri 24 val. Didelis gražus kiemas ir porčius. Namų aplinka.
MARIE'S NURSING HOME
2346 S. Union Ave. Blue Island, Ill. FUlton 8-2242

Duoną ir įvairias skaningas bulkutes kepa
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Ave.
Tel. CLiffside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.

Dēmesio Namų Savininkai
PILNAI ĮRENGIAME FORMICA VIRTUVES
NUO $1,395 su instaliacija
Žemas įmokējimas. Iki 3 metų išsimokēti. Nemokami apskaičiavimai bet kur — Chicagoje ar priemiesčiuose.
MARSH KITCHEN
DIV. HOUGH MFG. CO.
6242 W. 26th Street
BERWYN GUn 4-3112

DAŽYMAS DEKORAVIMAS
VL. VAITEKŪNAS
Dažome ir dekoruojame įvairiomis dažymo-dekoravimo technikomis bei paveikslais — BAŽNYČIAS, SALES, GYVENAMUOSIUS NAMUS iš vidaus ir iš oro.
Ekspertas vidaus dekoratyviam įrengimui — interior decorator. — Spalvų parinkimas ir pritaikymas prie kilimų, baldų, užuolaidų ir kt. Turime visus draudimus.
7144 S. SACRAMENTO AV.
Tel. PRospect 8-2215

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI PRISTATOM Visokių Rūšių MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai.
Raštinē atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro Šeštadienais iki 3 val. vakaro

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas. Elektrinis suliedinimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PRospect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

Mes mokame Augštą Dividendą
MIDLAND Savings and Loan Association
INSURED
PER 40 METU VISU LIETUVIŠKU KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dēl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai.
ANTANAS VILIMAS
3415 SO LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6-1882

JONAS GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ŠIENLIGĒ PUOLA!
Vēsintuvas su geru filtru — išganymas
NUOLAIDA LIG 1/3
2512 W. 47th St. Tel. FRontier 6-1998
Atdara kasdien iki 6 val., pirmad. ir ketv. iki 9 val. Sekm. uždaryta

ANTANAS TVERAS
DIPL. LAIKRODININKAS
Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybēs, religiniai dalykai (devocionalai), prekēs dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

½% PADIDINA DIVIDENDĄ!
CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybēs bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.
Pradēkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Apdrausta iki $10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

PAREIGA

BIRUTĖ EMPAKERYTĖ, New Britain, Conn.

Aš esu pardavėja. Pardavinėju skrybėlaites. Kasdien matau jų įvairiausių: rudenį ir žiemą storos, lyg iš duonos riekių sulenktos, su plunksnomis. Vasarą lengvos, su ištisais gėlių darželiais. O kaikurios tuščios, veik be jokių papuošimų. Arba su kokiais blizgučiais. Pasižiūrėjus į jas, atrodo, tarsi visos būtų vienodos, laukiančios, kad kas užsidėtų ant galvos. Tuomet pasidarytų kiekviena kitokia, viena už kitą gražesnė. O gal tai vien nuo veido priklauso?

Pro mane kasdien praeina dau gybė žmonių: visos moterys. Gir džiu įvairiausių posakių, kalbų, rūpesčių ar jieškojimo pasiguosti ar pasidžiaugti drauge. Visuomet turiu žinoti, kad pataikyčiau teigiamą atsakymą kiekvienai. O klausimai nebūtinai turi suktis apie tai ką aš parduodu.

Ir šypsausi diena dienon. Vos pravėrus kam duris, pati visai nejausdama, pradedu juokauti ir šypsotis. Tarsi būčiau laimingiausias žmogus pasaulyje. Tačiau tai mano pareiga. Paskui pripranti prie to ir nei nepagalvoji kodėl taip darai ir kuomet reikia tęsti tas kasdieninis vaidinimas.

Dalis iš jų yra mano nuolatinės pirkėjos. Iš anksto žinau ką joms parodyti ir ką pasirinks. Dalis naujų, niekuomet nesutiktų ir nematytų veidų. Reikia spėti. Reikia rodyti tai, ką mano manymu, norėtų matyti.

Tokia kiekviena diena. Bėga valandos, dienos, savaitės nesugrąžinamai. Net sunku spėti skaičiuoti laiką. Taip greitai prateka pro mane. Tik žinau, praeina, nebegrįš niekuomet atgal, nors ir mojant ranka ar maldaujant.

Tokia buvo ir šiandien diena, kurią pradėjo liesutė, vidutinio amžiaus moterėlė, įeidama pati pirmoji iš ryto. Ji buvo nedrąsi, kažką mąstanti, tarsi pati nežinodama, ar jai reiktų šio pirkinio, ar tik šiaip, neturėdama ką daryti, užklydo sugaišti keletą valandėlių. Ir kai dėjau ant jos galvos skrybėlaitę, ji daugiau žiūrėjo į mano veidą, negu į savąjį, kuris turėjo gražiau atrodyti išpuoštas. Man buvo nemalonu, tačiau tik šypsojaus ir toliau kalbėjau kas ir kodėl mano manymu jai turėtų tikti. Ji nepasakė nei žodžio, tik mačiau, kai jos veidas pamažu giedrėjo. Ir kai ji pagaliau, be didelio galvojimo, pasakė paimsianti net dvi skrybėlaites, aš apstulbau. Net dvi iš karto? Tačiau, įspėdama mano mintį, ji trumpai pasakė:

— Pinigas man nėra didelė problema. Nesame turtuoliai, bet turime tiek, kad būtų galima patogiai gyventi. Tik mano vyras sako, kad man netinka jokia skrybėlaitė, nors jis ir pats man padeda pasirinkti. Po to vis tiek kritikuoja. Šį kartą jūs išrinkote ir tikiu, jam patiks. Uždėjusi kiekvieną skrybėlaitę jūs kalbėjote, tarsi aš būčiau vis kita gražuolė, tarsi kiekviena skrybėlaitė būtų man specialiai pasiūta.

Aš dar labiau susimąsčiau, ne žinodama, ar tai tiesa, ar imti pinigus, ar ji tik juokiasi iš manęs? Ar iš tiesų kiekvienai prikalbu, o ne jos pačios pasirenka? Tačiau ji matė mano sumišimą ir sumokėjusi pinigus žengė link durų, lyg atsibudusi iš kokio miego, jai einant pasakiau:

— Tikiu, jūs būsite laiminga, dėvėdama šias skrybėlaites.

Pasakiau panašiai kaip dažnai kartoju, nežinodama, ar tie žodžiai bent kam tą laimę atneša? Tačiau, kad ši moteris būtų pasiturinti, aš tikrai negalvojau. Net ir ji suprato.

Paskui, aišku, atėjo daug, kurios pavartė, pažiūrėjo, dar kita net ir ant galvos užsidėjo, tačiau žinojau, kad jos nebus mano pirkėjos. Jos tik pasižiūrėti atėjo. Tarsi į kokį vaidinimą, kuriame pačios yra svarbiausios veikėjos.

Vėl atėjo jauna ponia. Jaučiau, ji pirks ką nors. Gal jai ne labai patiks, tačiau ji pirks. Per dienų dienas čia būdama, iš veido dažniausia galiu pasakyti kiek man naudingos bus šios įėjusios moterys. Juk jeigu nei viena nepirktų, aš. čia negalėčiau būti. Tačiau negalėčiau pasakyti, kad dažnai dedu įvairias skrybėlaites ant galvų vien dėl to, kad nupirktų ir man būtų nauda. Kartais pamatau moterį, ir staiga pasirodo, kad aš turiu, kas tik jai vienai galėtų tikti! Man norisi pažiūrėti kaip atrodys. Žiūrėti veidrodyje ir vėl pasukti į kitą šoną ar visai kitaip uždėti, kas gal tik man vienai atrodo gražu. Kaikurios nemėgsta man būti modeliais, tačiau dauguma būna visai patenkintos ir galiu dėti kokias tik panoriu. Jos ramiai sėdi nieko nesakydamos, tik kartais klausia, kodėl aš manau, jog joms tik šitokia tinka. Kartais man pasirodo, kad aš jau gimiau būti pardavėja.

Tačiau kartais pavargstu nuo vis naujų veidų ir galvoju, kodėl jos nori vis naujų? Kodėl negali dar palaukti?

Ir kai įėjo ši jauna moteris, aš jaučiau, jog ji buvo viena iš tų, kurioms reikia patarnauti. Ji tikriausia nei nepagalvojo kokią skrybėlaitę norėtų turėti. Įėjusi atsisėdo ir ramiai laukė savo eilės. Net rankos nepakėlė ir nemėgino pažiūrėti į kurią čia pat šalia jos padėtą skrybėlaitę. Ji nepajudėjo. Nors tuo laiku stengiausi patarnauti kitoms, tačiau ji vis atkreipė mano dėmesį ir niekam nematant mėginau pasižiūrėti. Kas ji tokia, klausiau pati savęs? Buvo graži, pastebėjau, tačiau tikrai pati tai žinojo. Ir man priėjus, ji šypsojos tuo reikalingu šypsniu, kuris taip dažnai matomas įvairiose parduotuvėse. Taip, ji norėjo kažko gražaus, kaip ir kiekviena kita. Tačiau tik tais žodžiais pasakė ko norinti.

Kiekvieną skrybėlaitę uždėjau jai ant galvos, o ji tik sukiojos prieš veidrodį, kartais su gerų šypsniu, kartais rimta, granito veidu, ar rami. Tuo metu prasivėrė krautuvės durys ir įėjo vidutinio amžiaus vyriškis. Prie durų jis pasidairė ir žvilgsnis čia sustojo. Mano dama staiga pasisuko, nusišypsojo į jo pusę, ir vėl žiūrėjo į veidrodį. Jis priėjo prie jos pasakydamas:

— Skubėjau, brangioji. Nenorėjau tau ilgai leisti laukti. Laukti yra nemalonu. Tikiu, būsi jau visa nusipirkusi.

Ji toliau ramiai žiūrėjo į veidrodį sakydama:

— Jau veik visa turiu. Dar tik noriu kokią... trejetą porų batų, porą suknelių...

Kiek pagalvojo ir pridėjo:

— Na, dar gal bliuskutę su sijonuku. Tai berods šiuo tarpu bus visa. Tačiau tai jau neilgai truks.

Jis nusišypsojo:

— Tau šita skrybėlaitė labai tinka. Aišku, nenoriu tuo pasakyti, kad kitos netiktų. Turi pirktis visa kas reikalinga.

Ji pasižiūrėjo į mane:

— Matote, mes išvažiuojame atostogų, paaiškino, kad supras čiau. Ir dabar man paaiškėjo, kad šis vidutinio amžiaus ponas yra jos vyras.

Pagaliau ji nusprendė ką pirks ir man pasakiusi toliau sėdėjo rami, gal kiek išdidi. Dabar su manim drauge buvo šis vyriškis, nes beliko tik sumokėti pinigus. Po to, ji pakilo ir tiesiai, mažais žingsniukais, ėjo pro duris. Aš pasakiau:

— Manau, turėsite puikias atostogas.

Ji pasižiūrėjo į mane, tačiau nepratardama žodžio, vien nusišypsojusi, ėjo pro duris. Vyriškis padėkojo už linkėjimą ir sku biais žingsniais vijosi žmoną, einančią pro duris.

Lauke buvo šilta popietė. Saulė stipriai švietė. Daugumas kalbėjo, kad negera, kai taip šilta, tačiau visiems vistiek niekuomet nebūtų gera, nors oras keistųsi kas kelios minutės. Mačiau, gatvėje buvo daug žmonių. Jie nepabūgo karščio. O gal ir jie ruošėsi kokioms atostogoms ir buvo tik keletos reikalingų daiktų apsipirkimas. Tačiau išėjus, ir daugiau reikalų atsirado.

Ir kai pas mane daugiau pirkėjų nebeliko, staiga pro duris įbėgo besišypsančiu veidu mergaitė. Greitai priėjusi pati pradėjo rinktis. Man priėjus ji trum pai pasakė:

— Aš nežinau ar pirksiu. Jūs nesivarginkite. Jeigu rasiu ką gražaus ir ne per brangiausia... Šiaip, tik pasižiūrėti norėjau.

Ir ji pradėjo dėtis įvairiausias skrybėlaites. Aš norėjau jai padėti. Ji kalbėjo ką galvojo. Ji buvo atvira. Kaikurią užsidėjusi juokėsi, kaip keistai atrodo:

— Mat, tuoj bus mano vestuvės ir noriu nusipirkti išvažiavimui į povestuvinę kelionę. Juk būsiu ištekėjusi ir reikės prideramai rengtis, — kalbėjo ji toliau. — Tačiau, kaip pagalvoju, rodos visko reikia, tad pati neži nau: pirkti ar ne. Tik pavasarį baigiau mokyklą ir pradėjau dirb ti. Nebuvo laiko sutaupyti, — ir nieko nesakydama toliau dėlio jos skrybėlaites.

Tačiau ilgiau tylėti negalėjo:

— Ak, kaip gera kai kitos išteka. Tuomet tik nueini į vestuves, bet nereikia apie nieką galvoti nei planuoti. Tačiau kai pačiai reikia, vien rūpesčiai.

Pagaliau ji išsirinko. Sakė, kad tik tokios norėjo ir buvo labai patenkinta radusi, ką se niai vaizduotėje nešiojusi. Paskui, greitais žingsniais ir su ta pačia, miela šypsena, išbildėjo pro duris. Palinkėjau ir jai laimės, kaip kitoms. Tačiau supratau, kad šį kartą tikrai galvojau apie tai, ką mano lūpos sakė. Šį kartą tikrai norėjau, kad mano žodžiai išsipildytų.

Jai išėjus, kurį laiką niekas nepravėrė durų. Džiaugiaus. No rėjau truputį pailsėti. Ten toliau, vaikščiojo mano bendradarbė, tikriausia skaičiuodamos valandas kiek ilgai dar turės čia būti. Juk ir jos, kaip ir visi kiti, norėjo eiti į namus ir ten pasilikti. Aš norėjau viena pagalvoti apie šį bei tą. Norėjau pamiršti, kad esu pardavėja ir būti tik mergaitė. Viena iš tų, ku-

(Nukelta į 6 psl.)

CICERO ŠOKĖJŲ GRUPĖ "ŽILVITIS

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS,

Kuriose Kiekvieno Santaupos Yra Apdraustos iki $10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill., YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ORO VĖSINTUVAI
— AIR CONDITIONERS —
TELEVIZIJA — RADIJAS
HI-FI PHONOGRAPHAI — 1958 modeliai
NUOLAIDOS IKI 50% !
Instaliavimas ir garantija nemokamai
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 South Halsted Street Tel. CA 5-7252
PARDUODAME IR TAISOME

RADIJUKAS LIETUVON

Naujausi, maži, lengvi Transistoriniai (be lempų) radijo aparatukai, labiausiai tinka siųsti į Lietuvą. Labai ekonomiški: ilgai veikia iš pigių baterijų, kas itin tinka kaimo sąlygose.

Jautrūs, selektyvūs ir labai galingi pagal savo dydį.

Užeikite įsitikinti į šią moderniška elektronikos krautuvę. Čia rasite taip pat didelį pasirinkimą ir kitokių radijo aparatų: vietinių ir importuotų. Viskas garantuojama.

DAINA TELEVISION
sales-service

Sav. Ind. A. SEMĖNAS
3321 S. Halsted — CLiffside 4-5665
Atdara: kasdien 9—6, pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9—9

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ nagali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti nes jų užsisenėjusios žaizdos niežėjimą ir skausmą senų atvi ru ir skaudžių žaizdų uždėkite LEGULO Ointment Jos gydymo ypatybes palengvins jusu skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį Vartokite ją tapgi nuo skaudžių nudegimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE,S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščiu. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios suakilsios odos ėdėir vinių, odos išbėrimų ir t t taipgi tinkama vartoti vaikučiams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėseChicagoj ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

ATNAUJINAME NAMĄ!
DIDELIS PAVYZDŽIŲ PREKIŲ
IŠPARDAVIMAS
40% NUOLAIDA
LOVOMS, STALAMS, LEMPOMS, PARLOR SETAMS IR ŠIMTAM KITŲ PREKIŲ.
Taip pat didelis pasirinkimas naujausių ir moderniškiausių rakandų, TV, vėsintuvų, šaldytuvų, pečių, veidrodžių ir kt.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.
ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road Telef. SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Jau laikas užeiti į ...
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
ir pradėti planingai ir reguliariai taupyti!

- DIDELIUS NUOSIMČIUS MOKAME NUO 1905 M.
- SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI $10,000.00 JAU NUO 1935 M.

Mes visados esame pasiruošę Jums patarnauti.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
2202 WEST CERMAK ROAD VIrginia 7-7747
CHICAGO 8, ILLINOIS

DRAUGO
Didysis Metinis
IŠVAŽIAVIMAS!

LABOR DAY

Pirmadienį (Labor Day), rugs. 2 d., 1957 m.

OAKS (SLOVAK) GROVE
11900 Archer Ave., Lemont, Ill.

DRAUGAS paprastai suruošia tik vieną metinį pikniką ir tas būna pats didžiausias iš visų Chicagos apylinkė piknikų.

DRAUGO metiniame išvažiavime Chicagos ir apylinkės lietuviai pasimato su seniai matytais bičiuliais bei giminėmis.

Gražusis ir didysis Oaks daržas turi daugiau patogumų ir erdvės negu bet kuris išvažiavimų daržas Chicagos apylinkėje.

Don Varnas Amerikos Legijonierių Postas patarnaus prie bufeto ir prižiūrės automobilių pastatymą.

Gros skambus orkestras šokiams ir bus nuolatinė programa, kuri paįvairins dienos įvykius.

Įžangos biletams bus piniginės ir prekinės dovanos.

Autobusų tvarkraštis:
11;00 val. ryte ir 2;00 val. p.p. išvažiuoja nuo Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčios;
11;30 val. ryte ir 2;30 val. p.p. išvažiuoja nuo Aušros Vartų parapijos bažnyčis;
12;01 ir 3;00 val. p.p. išvažiuoja nuo šv. Antano parap. bažn.;
11;00 val. ryte ir 2;00 val. p.p. išvažiuoja nuo šv. Kryžiaus parapijos bažnyčios;
11;30 ryte ir 2;30 val. p.p. išvažiuoja nuo Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios;
11;30 val. ryte ir 2;00 val. p.p. išvažiuoja nuo Gimimo Panelės Švenčiausios parapijos bažnyčios;
11;00 val. ryte ir 2;00 val. p.p. išvažiuoja nuo šv. Jurgio parapijos bažnyčios.
6;30 ir 7;00 val. p.p. autobusai išvažiuoja į Chicagą.

Kviečiame lietuvišką visuomenę į šį metinį išvažiavimą.

DRAUGO IŠVAŽIAVIMO RENGĖJAI

PAREIGA

(Atkelta iš 5 psl.)

rios pas mane kasdiena ateina. Tačiau iš tos daugybės, gal nebuvau tikra kuria norėjau būti. Žinodama, kad nuo mano norų nepriklauso, pati viena nusišypsojau. Iš tiesų, gal geriausia būti pačiai savimi.

Ilgai laukti neteko. Kartais pagalvoju, kad didelė dalis mano pirkėjų, parsinešusios namo gal nei karto neužsideda savosios skrybėlaitės ir jau nori kitos, nes kitaip, neturėčiau kasdien tiek pirkėjų. Be to, šiandien pirkimo diena, šeštadienis. Visos krautuvės prikimštos žmonių. Ar gi nekeista, kad kiekvieną šeštadienį būna taip pat? Juk rodos, turėtų vieną kartą užtekti ilgesniam laikui?

Ir suėjus net kelioms moterims, aš tik sukiojaus tarp jų visų, matydama, jog nebuvau reikalinga. Gal tik tuomet, kai jos bus tikros, ką pasirenka. Šiaip manys, kad tik maišau visą pirkimą. O gal sakys, kad neduodu pasirinkti pati pasakydama, ką imti. Todėl perdaug nesirūpindama, palikau jas vienas rinktis. Pasižiūriu, pakalbinu, dar vieną kitą patariamą žodelį pridedu, tačiau, nenorėdama panašių pasakymų išgirsti kaip šį rytą, toliau sukinėjuos tarp jų nieko nesakydama. Aišku, turiu visoms sakyti, kaip jos puikiai atrodo. Turiu sakyti tuos pačius žodžius nežiūrint kurią jos užsideda. Kartais, kai pro mano akis žiūrint labai negražiai atrodo, aš geriau visai nusisuku, negalėdama girti. Geriau tuomet aš nematau.

Paskui atėjo mano kaimynė. Ji gyvena gretimam name, tad kasdien tenka susitikti. Kartais gal visai nenorint. Augšta, stambi moteris, apvalaus veido. Nežinau kiek skrybėlaičių ji nuo manęs nupirko, tačiau prisimenu, kad yra veik kiekvieno šeštadienio svečias. Tačiau ir čia atėjusi ji nori pasirodyti kaimyne esanti. Nežiūrint kaip aš kartais užimta būčiau, ji visuomet prieina, įsmeigia savo tamsias akis į mano veidą ir pradeda pasakoti, ko šį kartą norėtų. Žinau, kol jai nepaduosiu, neatsitrauks. Ar verta neatkreipti dėmesio į ją? Tad vos tik įėjus, aš padedu jai ko tik prašo ir skubu prie savo kitų pirkėjų. Dažnai pagalvoju, kad jei visos pažįstamos šitokios būtų, tuomet negalėčiau niekam kitam parduoti, o tik kaimynėms. O gal, čia dirbtų keletą kartų daugiau žmoniu negu dabar.

Tačiau vien tik ją pasodinusi dar negaliu būti laisva. Matyti ji galvoja, kad šiuo metu ji turi būti pats centras ir reikia visas kitas palikti, kai ji išeis. Ji nesustoja kalbėjusi. Nuo pat įžengimo pro duris, ligi uždarymo durų iš kitos pusės. Kartais net klausiu pati saves, kodėl aš turiu tokią kaimynę? Tačiau ką pakeisti esu bejėgė.

Šį kartą ji taip pat norėjo būti patarnaujama. O gal norėjo perduoti vėliausias žinias, kurių paprastai nemaža turi. Žinau, ji nemėgsta imti vieną kurią ir eiti. Ji turi užsidėti veik visas iš eilės, kiek čia yra. Nesvarbu jeigu žino, kas jai tikrai netinka.

— Įsivaizduokite, kaip tas fotografas padarė mano dukrelės nuotrauką! Kažkas baisaus, — tuoj pradėjo kalbėti išsiimdama iš rankinuko nuotrauką. — To tikrai nesitikėjau!

— Bet, ponia, juk nėra blogai, — pasakiau. — Kiek žinau, jums šis fotografas kaip tik visą laiką patiko. Juk pati matėte mano nuotrauką, — kartojau norėdama trupučiuką ją nuraminti.

— Žinoma, neblogai, tačiau tik jau ne mano Marytei. Ji ne šitaip atrodo! Čia visai ne ji, — kalbėjo toliau, ir dabar pamačiau, kad savo žodžiais tik pabloginau padėtį, bet ne padėjau. Aš gi nesu jos duktė.

— Kaip jums patinka ši skrybėlė? — klausė toliau visai pamiršdama apie ką kalbėjome. — Ar ne perdaug man dengia veidą?

MOKSLEIVIŲ TAUTINIO ANSAMBLIO ŠOKĖJOS CHICAGOJE

— Jūs galite nešioti didelę skrybėlę, — suraminau.

— Ak, jau girdėjau ir tą, jūsų didelę naujieną, — net primerkusi akis toliau man šypsojos veidrodyje. — Ar verta nieko nesakyti nei savo kaimynei?

— Kokią naujieną? — paklausiau nustebusi.

— Ak, nemeluokite bent man! Tai gi, neužilgo vestuvės, o ji dar nori man pasirodyti, kad nieko nežino. Ką gi, metas!

— Kieno? — klausiau toliau nieko nesuprasdama.

— Kieno, kieno? Na gi jūsų! Kieno daugiau! — veik sušuko.

— Su kuo? — ramiai, tarsi būtų visai ne apie mane kalbama, paklausiau. Ir kaip gi neklausi, jeigu nežinai apie ką kalbama.

— Na, tai jau turite pati žinoti, — nusijuokė.

— Aš kol kas dar nežinau — pasakiau vėl ramiai.

— Ko čia gintis? Juk laikas. O perdaug pūstis taip pat nereikia. O dar kokios gražuolės paskui lieka netekėjusios kai perdaug renkasi, — pasakė tarsi pamokymą, kad nepagalvočiau, jog galima ir kitaip daryti. Kad būtinai daryčiau taip, kaip ji man sako.

— Aš manau, kad ponia čia neatėjote diskutuoti mano asmeninių reikalų..., — pasakiau, ką gal neturėjau sakyti, tačiau man pasidarė pikta. Žinau, ji pati tai sugalvojo. Nereikėjo niekam sakyti. Sugalvojo ir dabar būtinai taip turi būti.

— Ne, ši man netinka, — pasakė nuėmusi vieną skrybėlaitę ir dėdamosi kitą, man vis taip pat besišypsodama, tarsi visai man nieko nepasakiusi, tik tuo šypsniu norėdama priminti, kad nepamirščiau jos žodžių. — Kaip jūs manote? Aš visuomet sutinku su tuo, ką jūs parenkate. Ir mano vyras sako, kad jūs tik viena galite man pritaikinti skrybėlaites.

Pasakiusi, vėl šypsojos veidrodžiui. Mačiau, ji galvojo, kad ši jai tinka, tik norėjo žinoti mano nuomonę. Kaip paprastai. Mane ėmė juokas. Ji man atrodė tokia didele galva su šia skrybėle, kad kažin ar galėtų pro duris įeiti. Jos veidas atrodė dar kelis kartus didesnis. Ir man norėjos ją šitokią paleisti! Norėjos iš jos padaryti šią baisybę, ir išsiųsti į gatvę! Šiandien norėjau daugiau jos neturėti savo pirkėjų tarpe. Nesvarbu, kad ji buvo iš tų, kurios labai dažnai man buvo naudingos. Nesvarbu, kad ji taip daug pirko. Tačiau aš pavargau nuo jos kalbėjimo! Ir kai šį kartą ji sustojo ties manimi, aš daugiau negalėjau laukti.

Tačiau tuo metu prisiminiau, kad esu pardavėja. Tik pardavėja. Turiu pataikauti savo pirkėjams. Turiu pamiršti save, kalbėdama apie tai, kas jiems malonu. Turiu šypsotis. Tokia mano pareiga.

Dabar nežiūrėjau į ją, nenorėdama parodyti ką mastau. Neno rėjau parodyti, kad vyko kova. Turėjau pasirinkti. Nebuvo laiko laukti ar galvoti. Nebuvo galima sakyti, kad nuspręsiu vėliau. Reikėjo kalbėti dabar, šią minutę.

Galėjau sakyti, kad ji puikiai atrodo, kuo netikėjau, tačiau būčiau bent galėjusi atsilyginti už įžeidimą. Galėjau taip pat sakyti, kad ji jos neimtų, pamiršusi tik nuskambėjusius žodžius, atlikdama savo pareigą.

Tuo metu, ji baigė rūkyti cigaretę ir klausiamai pasižiūrėjo į mane. Aš, jusdama jos žvilgsnį, neatsisukau, norėdama išvengti klausimo. Tačiau ji tuo nepasitenkino. Ji norėjo žodžių.

— Ar jūs manote man šią imti? — visai aiškiai paklausė, ir aš pasijutau daugiau pritrenkta, negu tikėjaus. Staigiu judesiu, gal pati nežinodama, atsisukau į ją.

— Ne..., — pasakiau ir pajutau koks didelis akmuo nuriedėjo kažkur, palikdamas mane čia toliau būti, Palikdamas mane būti pardavėja.

Po to, daug žmonių atėjo ir išėjo. Visus suskaičiuoti nebūtų galima. Be to, ne mano darbas. Kalbėjaus su jais, rodžiau ką turiu parduoti. Visa ėjo man įprasta vaga. Ir žiūrėjau, kad galėčiau juos patenkinti. Pro mano akis prakeliavo tarsi koks vaidinimas, kurio atskiros scenos taip greitai keitėsi. Aš buvau su jais. Dalinaus jų rūpesčiais ar džiaugsmais. Kalbėjau apie tai, kas jiems buvo įdomu. Ir šiuo metu aš buvau tikrai linksma. Gal daugiau negu bet kada. Taip, aš buvau vėl pardavėja. Šioje vietoje aš buvau tik pardavėja. Savo pareigą atlikau.

Vakare, uždariusi krautuvės duris, palikau ten ir visų žmonių atneštus rūpesčius ar džiaugsmus. Palikau ten, anoj pusėj durų. Eidama namo galvojau apie tuos žmones, kurie buvo mano dienose, šiapus krautuvės durų.

Nuostabus kambarių apšvietimas

Elektronikos mokslininkai išrado naują būdą apšviesti butams: sienos ir lubos bus padengtos šviesiu plokštėmis, nestoresnėmis kaip paprastas stiklas. Iš tų plokščių, lygiai iš visų pusių, trykš šviesa, ir nebus matoma jokios lempos. Toks apšvietimo būdas vadinamas Electroluminescence. Tame išradime pirmauja Westinghouse Electric bendrovė ir ji tvirtina, kad už dvejų metų jau bus kambariuose įrengiamos tokios šviečiančios plokštės. Įtaisant tokias plokštes panaudojami elektros laidai ir fosforas. Pasukus atitinkamą rodyklę bus galima keisti šviesos stiprumas ir spalva.

Perankstyvi gimimai

Dr. Winea Simpson, po ištyrimo 7,499 pacientų San Bernardino Apskrities ligoninėje ir kitose Kalifornijos ligoninėse, pranešа kad tarp rūkančių motinų pasitaiko perankstyvų gimimų dvigubai daugiau, kaip tarp nerūkančių. Juo daugiau rūkoma, tuo blogiau.

Kas padeda geram miegui?

Naujai išėjusiame veikale "Morpheus and Me" rašoma, kad miegui padeda ta aplinkybė, jog žmogaus viduriai nėra tušti. Patariama lengvai užvalgyti prieš gulant (saugantis per sivalgymo); pvz. esą naudinga suvalgyti kokį kietą saldainį, kas padidina cukrų kraujuje. Stokojant cukraus kraujuje mus kulai ima medžiagas iš savo pačių proteino, kas trukdo miegui. Stengtis, kad gulint kojoms nebūtų šalta. Apsiplovimas šiltu vandeniu sutraukia kraują į paviršių, ištraukia iš smegenų, ir palengvina miegojimą. Apsupimas galvos šlapiu, vėsiu rankšluosčiu, kojų pašildymas taipgi nutraukia kraują nuo smegenų ir daugeliui padeda geriau miegoti.

Pastebėta, kad kuo žmogus jaučiasi laimingesnis, tuo jis geriau miega. Miegui ir poilsiui kenkia širdy laikomi kokie susigraužimai. Kas gali, patariama popiet bent 15 minučių pailsėti, nusnausti, kad nuėjus miegot nesijaustume perdaug pervargę, kas irgi būna nemigo priežastimi. Plaukų šukavimas, sprando lengvas masažavimas irgi veikia migdančiai.

Iš kitos pusės — reikia saugotis, kad viduriuose nesusidarytų dujų, kurios kliudo miegoti. Saugotis persiaurų naktinių drabužių. Dauguma gydytojų pataria atsisakyti kavos, arbatos ir kitų kafeino savyje turinčių dalykų. Rūkymas prieš einan gult nenuramina ir nepadeda, nes rūkymas padažnina širdies plakimą, kas nėra palanku miegoti.

Artėjant miegojimo laikui, patariama sumažinti darbo įtempimą, kad organizmas palaipsniui atsileistų, pasiruošdamas miegui. Vedusieji turi labai saugotis ginčų nuėję miegoti.

Kiek išgeria pieno?

Jeigu visas pienas, kiek per 1956 metus jo buvo išgerta JAV būtų kvortiniuose ketvirtainiuose buteliuose sustatytas prie kits kito, tai ta eilė apjuostų žemę 134 kartus, — taip praneša žurnalas "Science Digest".

SUMAŽINKIT SVORĮ
GYVENKIT ILGIAU
Suliesėkite ir išlaikykite liesumą
Gydytojo priežiūroje
Skambinti po 2 popiet
DEarborn 2-1010
DEarborn 2-1016

Swimming, riding, arts and crafts. After school recreational program. Kindergarten through 8th grade. Pick-up service accredited. Small classes. Individual attention.
ST. GEORGE SCHOOL
(Non sectarian)
4810 Ellis Ave. Chicago 15, Illinois
Call KEnwood 6-8702. Ext. DG for further information

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: **2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois,** galima gauti gražiausi liaudies meno išdirbiniai, knygos, žurnalai, taip pat galanterija. **Telefonas — PRospect 8-4585.**

FRONCZAK'S HARDWARE
2606 W. 47 St., VI 7-3138
Pilnas pasirinkimas įvairių spalvų ELLIOTTS PAINTS. Elektriniai ir kanalizacijos reikmenys bei motoriniai įrankiai. Atvykite ir įsitikinkite.

GERA ŽINIA ŽMONĖMS KURIE SIUNČIA PINIGUS ARBA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ
Dabar mes jau išmokėsim 10 RUBLIŲ (NE 4) Siunčiant pinigus per mūsų banką į
LIETUVĄ
Pristatymas garantuotas ir gausite kvitą su jūsų giminiu parašu. Daug kas anksčiau siųsdave siuntinius dabar siunčia pinigus. Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite
Foreign Department
AMALGAMATED BANK
111 S. Dearborn Street
Chicago 90, Ill.
Telephone FRanklin 2-4100
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Mes parduome medžiagas, kurios vertingos LIETUVOJE!
Kadangi dabar daug mūito už senus rūbus kaip už naujus, mes patariame siųsti daugiausiai medžiagų liekanas, už kurias yra žemas muitas.
Turime visokių medžiagų liekanų: eilutėms, suknelėms, paltams, sijonams ir kit. apsirengimui.
Atnešę šį skelbimą iš "Draugo" ir pirkę ką nors pas mus gausite keturis jardus medžiagos suknelei.
PALATINE BARGAIN BASEMENT
1263 North Paulina Street
Chicago 22, Ill.
Telef. HUmboldt 6-3353

Chicagos švariausias ir moderniškiausias Piknikų Daržas — BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd.
Willow Springs, Ilinois

Nauja mostis ir tabletės atnaujina viltį kenčiantiems nuo
ARTHRITIS - RHEUMATISM
Ši nauja kombinacija, **AMERPOL**, skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, pariudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritis ir rheumatismas. Mostis: Skubiam palengvinimui reikia įtrinti ryte ir vakare. Tabletės: Ilgesniam palengvinimui imti 2 tabletes 3 kart į dieną po valgio.
Mostis, 98c; Tabletės, $3.50 pas jūsų vaistininką arba šiuose vaistinėse:
Shimkus, 3301 S. Halsted
Dargis, 2452 Marquette Blvd.
Pullman's, 11254 S. Michigan
Kartanas, 2458 W. 69th
Glidewell's, 3557 W. 63rd
Biestek, 3000 So. 52nd, Cicero
Sikytas, 2635 W. 51st
Lewicki's, 5558 S. Pulaski
Kopec, 5109 W. Fullerton
Rakus, 3201 S. Halsted
Arba rašykite tiesiog į
AMERPOL, 957 N. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.

SKELBIAME
Rugp. mėn. Išpardavimą!
PUIKI TIKRŲ VILNŲ
IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTĖMS IR PALTAMS

VILNONĖ VYR. KOSTIUMUI worsted (Sharskin) medžiaga regul. vertė $8.50 specialiai už jardą tik $4.50

VYRIŠKAM KOSTIUMUI 3¼ yardo MEDŽIAGA Specialiai tik $8.50

MOTERIMS VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai papigintą kainą

VYRIŠKIEMS PALTAMS tikros vilnos medžiaga, kaina $9.50, dabar už jardą tik $5.50

SPAUSDINTO ŠILKO CREPE vertė $2.50 už jardą ir aukšč. specialiai už jardą tik $1.00

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKŠTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi
HELFAND'S TEXTILE COMPANY
1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ **SEeley 3-8806**
Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

SUMAŽINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS
Įsidėdami Juozo Spaičio aluminiajus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir sietelių sudėjimu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūsų namas stovės. Pašaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus.
Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)
JUOZAS SPAITIS
3259 So. Halsted St. Tel. VIctory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9—9 val. Sekmadieniais uždaryta.

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

VAISTAI LIETUVON!
IR Į KITUS EUROPOS KRAŠTUS IŠSIUNČIAMI SKUBIAI IR RŪPESTINGAI
UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS
RIMIFONAS, STREPTOMICINAS, PENICILINAS, SEROMICINAS, LARGACTILIS, SERPASILIS, VITAMINAS B12, CYCLOSERINAS
TAIP IR VISI KITOKI VAISTAI
BARRY'S APTEKA
1370 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.
Telefonai BRunswick 8-8419 ir 8-9494
Vaistų pristatymą Lietuvon Garantojame laike 7-10 dienų

JUCUS SISTERS RESTAURANT (Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

AUDYKLA JUOSTA
KAZYS PRISMANTAS, sav.
1805 West 46th Street
Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085
Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoda: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS MOTERŲ RŪBŲ
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

Vertingai knygai pasirodžius

PR. F. BARTKUS, Cleburne, Texas

Neseniai išėjo iš spaudos Romoje, Italijoje knyga, antrašte — **La Chiesa del silenzio guarda a Roma** — (Tylos Bažnyčia žiūri į Romą). Išleista ji paminėti dabartinio šv. tėvo Pijaus XII 80 metų amžiaus ir 40 metų vys kupystės sukaktims. Kalbama joje apie baisų likimą tosios Kat. Bažnyčios dalies, kuri turėjo nelaimės patekti už Geležinės ar Bambukinės Uždangų.

Tylos Bažnyčia

Ta apverktinoji Bažnyčios dalis vadinama Tylos Bažnyčia. Tokį vardą teisingai davė jai šv. tėvas Pijus XII prieš kelerius metus. Juk josios burna visiškai užčiaupta. Nors žiauriausiai kankinama ir visokiais būdais naikinama, ji turi tylėti. Ji negali skūstis kam nors iš šalies, net ir savo vyriausiąjai regimajai Galvai, šv. tėvui, nes bet koki santykiai su už Uždangos esančiuoju pasauliu, ypač jai, griežčiausiai uždrausti. Ji negali prabilti pas save namie, gindama savo švenčiausias teises, nes jokių teisių jai nepripažįstama. Net nė teisės savo mintis ir jaus mus reikšti. Ji negali dejuoti, šaukti visaip slėgiama, nes iš jos balsas, atsieit, spausdintasis žodis atimtas. Ji negali gintis nuo milionų kasdien prieš ją skleidžiamų bjauriausių prasimanymų, šlykščiausių šmeižtų, nes bet kokios priemonės jai uždraustos.

Baisi buvo Kat. Bažnyčios būklė per pirmuosius tris šimtmečius. Bet dabartinės Tylos Bažnyčios būklė dar baisesnė. Pirmieji krikščionys galėjo bent kiek gintis, rašydami apologijų, įteikdami jas atitinkamiems asmenims. Tylos Bažnyčiai, deja, ir tai neįmanoma. Visa kraujais pasruvusi, ašaromis paplūdusi žiūri ji į tą pusę, kur yra regimoji jos Galva, šv. tėvas ir laisvojo pasaulio broliai katalikai. Ir tyli, tyli... Kaip nuplaktas, erškėčiais apvainikuotas Kristus, Pilotui rodant jį mniems ir tariant: "Štai Žmogus!"

Knygos turinys ir autorius

Be pratarmės, parašytos Igino Giordani, knygoje yra 12 dalių apie Bažnyčios būklę atskirose bolševikų užgrobtosiose šalyse. Pradedama Čekija ir, abėcėline tvarka einant, baigiama Vengrija. Aprašomos šios šalys: Čekija, Kinija, Kroatija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Ukraina, Vengrija. Visiškai nepaminėtos: Albanija, Bulgarija, Gudija, Mandžiūrija, Vokietija ir Rusijos gilumoje buvusi vokiečių katalikų Saravo vyskupija. Gaila, kad pro jas tylomis praeita. Argi jau visiškai nebūtų, kas galėtų suteikti žinių apie jas? Bet, matyt, dėl skubotumo, kuriuo ruošta ir spausdinta šioji knyga, ruošėjų neapsižiūrėta (o skubėti buvo ko, nes reikėjo knygą išleisti laiku). Skubą iš tikro buvus rodo tai, kad straipsnis "Ateismo militante sovietico e Cattolicesimo" (Kovojančioji sovietų bedievybė ir Katalikybė) patalpintas septintoje vietoje, nors tikro ji jo vieta yra pirmoji. Aišku, pradėta spausdinti knygą nelaukiant, kol jis bus parašytas.

Kas dalių autorius ar autoriai — nepaminėta. Ir suprantama dėl ko. Nepaminėta, nė kas pasirūpino jas vienoje knygoje išleisti. Knyga nemažo formato, 488 puslapių. Dalys ne visos lygaus ilgio. Trumpiausia apie Kroatiją, — vos 14 psl.; ilgiausia apie Lietuvą — 100 psl.. Žvilgterėsime dabar į ją trumputį.

Apie Lietuvą

Šios dalies antraštė tokia: — **La testimonianza della fedelita del popolo lituano al santo padre Pio XII** (Lietuvių tautos ištikimybės šv. tėvui Pijui XII liudijimas). Trumpas jos turinys yra šis:

Praeities įrodymai — Mindaugo krikštas; visos tautos pasikrikštijimas; tautos patekimas po rusų valdžia; kovos su carų pastangomis rusinti ir pravoslavinti lietuvius.

Kat. Bažnyčia Lietuvoje nuo 1918 iki 1940 metų — Bažnytinė Lietuvos administracija. Katalikų veikla. Santykiai su šv. Sostu.

Pirmasis sovietų antplūdis — Kat. Bažnyčia Lietuvoje per pirmąją sovietų okupaciją. Uždraudimas mokyti religiją. Seminarijų bei Teologijos ir Filosofijos fakulteto panaikinimas. Bažnyčios turtų nusavinimas. Katalikų spaudos uždraudimas ir sunaikinimas. Religinio meno naikinimas. Religinių praktikų kliudymas. Katalikiškųjų ir religinių organizacijų panaikinimas. Dvasiškijos persekiojimas. Masiniai suėmimai ir išvežimai. Masiniai žudymai.

Lietuvių sukilimas prieš okupantus.

Nacių okupacija 1941-1944 metais: Nauja lietuvių tautos kankynė.

Antrasis sovietų antplūdis — Užleidžiama Geležinė Uždanga. Partizanų kovos. Priverstas kolektyvinimas. Jaunimo komunistinimas ir rusinimas. Kova su Kat. Bažnyčia ir pastangos sukurti "tautinę bažnyčią". Nauji išvežimai. Išvežtųjų likimas. Religinis lietuvių gyvenimas Sibire.

Lietuvių tautos ištikimybė Kat. Bažnyčiai.

Nauja sovietų politika Lietuvoje.

Lietuvių emigrantų ir tremtinių prieraiša prie Apaštališkojo Sosto.

Apie tokius tat dalykus kalbama Lietuvai skirtoje dalyje per ištisą 100 psl.. Išdėstyti jie dideliu atsidėjimu, kruopštumu, rūpestingumu ir (pasakysiu) su gebėjimu. Tvirtinimai paremti dokumentaliais įrodymais. Netrūksta ir fotografijų. Žodžiu sakant, tai tikras Tylos ir (pridėsiu) Kančios Bažnyčios vaizdas Lietuvoje. Bet drauge ir lietuvių tautos prisirišimo prie šv. Sosto. Gale pridėtas nemažas literatūros sąrašas. Išvardinti net 49 veikalai įvairiomis kalbomis. Kas šiąją dalį parašė, tam (ar tiems) didelė mūsų tautos padėka. Taip pat ir leidėjams.

Jeigu šiai knygos daliai galima kas prikišti, tai nebent du mažmožiai. Viena, tenai, kur kalbama apie Lietuvos bažnytinės provincijos suskirstymą vyskupijomis ir dekanatais (100 psl.) truputį susipainiota skaitmenyse taip, jog galų gale nežinia, kiek tųjų dekanatų yra buvę. Nepasirūpinta raidėms "č", "š" ir "ž" uždėti skiriančius jas nuo raidžių "c, s ir z" ženklelius. O galėti tai buvo galima, kaip matyti iš Ukrainai skirtosios dalies, kur atspausdinta: Gojdyč ne Gojdyc, Latyševskyj ne Latysevskyj, Romža ne Romza ir t. t.

Pageidavimas

Be galo miela ir džiugu, kad italai gavo tokį rimtą ir išsamų informacijų šaltinį apie Kat. Bažnyčios būklę vargšėje mūsų tėvynėje. Kaipgi būtų gera, jei galėtume jį įteikti ir kitoms, bent didžiosioms, tautoms! Reiktų tik, žinoma, šiąją Lietuvai skirtąją knygos dalį išversti į anglų, ispanų, prancūzų, vokiečių kalbas ir atskirai išleisti. Vertėjų, manau, nepritrūktume, nes, nekalbant jau apie kitus, šv. Kazimiero kolegija Romoje spėjo duoti pakankamą skaičių tituluotų vyrų, kurie moka italų kalbą ir vieną-kitą iš augščiau paminėtų. Gal kiek sunkiau su leidimo lėšomis. Bet ir jų rastume, jeigu tik kas autoritetingas imtųsi šiuo visu reikalu tinkamai rūpintis, o tokis, mano manymu, yra Kunigų Vienybės vadovybė.

DIDYSIS VITRAŽAS TT MARIJONŲ SEMINARIJOS KOPLYČIOJE

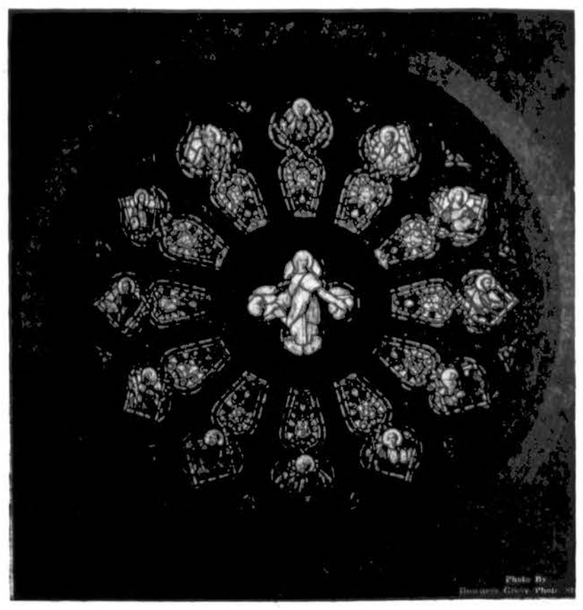

Iliustracija knygos "Amžinybei ir tėvų žemei".

Okupuotoje Vilnijoje

Keisti reiškiniai okupuotame krašte

K. STALSANS, Newark, N. J.

Lenkų okupacijos metu (1920-1939) Vilniaus mieste ir Vilniaus krašte buvo įkurdinta labai daug lenkų tautybės gyventojų iš Lenkijos gilumos. Jų skaičius dar padidėjo 1939 metų rudenį, kada naujos pabėgėlių masės po Lenkijos subyrėjimo užplūdo Vilnių ir jo apylinkes. Po karo pabaigos 1945 metais ir satelitinės Lenkijos atstatymo naujose sienose, šis žmonių judėjimas prasidėjo atvirkščia kryptimi: atgal į Lenkiją. Gautomis iš tėviškės žiniomis, jau pirmais repatriacijos 1945 met. dauguma lenkų iš Vilniaus, Vilniaus krašto ir apskritai iš Lietuvos išvažiavo, o sekančiais metais dar daugiau ir daugiau, nes kiekvienas stengėsi pakliūti Lenkijon, kur daugiau laisvės ir gyvenimo sąlygos geresnės, o Lenkijoje žmonės buvo reikalingi prijungtuose iš Vokietijos kraštuose. Neseniai "Draugo" skiltyse skaitėme, kad lenkų kalba Vilniaus gatvėse mažai begirdima.

Pagal 1942 metais padarytą visuotinį Lietuvos gyventojų surašymą, kada rytų Lietuva buvo pilna atgabentų ir pabėgusių lenkų, gauname Vilniuje ir jo artimose apylinkėse šitokį lietuvių ir lenkų tautybės gyventojų santykį: Vilniaus miestas — lietuvių 35,664 arba 22.2%, lenkų 99,629 arba 61.4%; Naujosios Vilnios valsč. — lietuvių 4,451 arba 56.3%, lenkų 3,204 arba 40.5%; Jašiūnų valsč. — lietuvių 10,148 arba 73.9%, lenkų 2,864 arba 20.9%; Maišiogalos valsč. — lietuvių 8,691 arba 54.9%, lenkų 6,358 arba 40.1%; Mickūnų valsč. — lietuvių 6,786 arba 43.9%, lenkų 7,934 arba 51.3%; Nemenčinės valsč. — lietuvių 6,244 arba 36.6%, lenkų 10,441 arba 61.1%; Paberžės valsč. — lietuvių 5,983 arba 42.7%, lenkų 7,187 arba 51.4%; Riešės valsč. — lietuvių 4,815 arba 28.5%, lenkų 11,703 arba 69.1%; Rudaminos valsč. — lietuvių 11,349 arba 57.0%, lenkų 6,781 arba 34.0%; Šumsko valsč. — lietuvių 8,038 arba 60.7%, lenkų 3,936 arba 29.7%; Turgelių valsč. — lietuvių 9,319 arba 57.9%, lenkų 4,949 arba 30.7%. Kartu valsčiuose, be Vilniaus miesto, — lietuvių 75,824 arba 50.5%, lenkų 65,537 arba 43.5%.

Vadinasi, artimųjų Vilniaus apylinkių valsčiuose lietuvių buvo absoliutinė dauguma, nors ir nedidelė. Po paminėtų repatriacijų, kurios ir dabar yra tęsiamos, nes, laikraščių žiniomis, kiekvienas, kas tik gali, nori palikti Lietuvą ir išvykti, Lietuvoje turėtų būti tiktai lenkų tautybės likučiai.

Atrodo kitaip. "Draugo" birželio 29 d. 152 n-je pasirodė žinia, kad Vilniuje ir gretimuose rajonuose veikia 287 lenkiškos vidurinės ir pradžios mokyklos. Naujoje Vilnioje įsteigtas net Mokytojų institutas lenkams mokytojams paruošti; Trakuose veikia lenkų pedagoginė mokykla. "Draugo" liepos 20 dienos 169 n-je pasirodė tūlo lenko repatriavusio žinių apie tuos pačius lenkų mokytojų paruošiančius institutus ir kad visoje Lietuvoje veikia apie **360 lenkiškų mokyklų.** Mokytojai jieškomi toms mokykloms net Gudijoje. Taipogi, ruošiamasi labai sparčiai.

Žiūrint iš šalies, dalykas atrodo visiškai keistas, bet kartu ir labai įdomus. Kada 1939 metų rudenį repatriavo Latvijos vokiečiai, savaime suprantama, tuojau buvo uždarytos visos vokiečių mokyklos, draugijos, laikraščiai ir t.t. Kyla klausimas, ar Lietuvoje dabar, rusų komunistų viešpatavimo metu, nesikartoja ta pati lenkinimo banga, kuri siautė rusų caro režimo laikais 19 amžiaus antroje pusėje ir mūsų amžiaus pradžioje.

Stiklas, kietesnis už plieną

Corning Glass Works išrado keraminę medžiagą — savotišką stiklą, kuris yra kietesnis už plieną. Ta medžiaga vadinama pyroceram. Ji gaunama iš paprasto stiklo; yra lengvesnė už aliuminį, gali atlaikyti temperatūrą 1,300 laipsnių Fahrenheito.

Bus daugiau sergančių leukemija

Kalifornijos Technologijos instituto biologijos profesorius dr. E. Lewis skelbia, kad radioaktyvūs krituliai iš atominių bandymų, ir kitos priežastys numatoma, netolimoje ateityje sukels daugiau susirgimų leukemija.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 West 63rd Street
Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON.
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
Telefonai — GRovehill 6-2345 arba TOwnhall 3-2108, 3-2109

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Ave.
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. BIshop 7-7075

PERSPĖJIMAS
MES pastebėjome, kad ir vėl kalkurios nepatikimos firmos skelbiasi priimančios dovanų siuntinius į U.S.S.R.
Turime pareigą pranešti visiems siuntinių siuntėjams,, kad visos taip vadinamos agentūros ir jų skyriai (su-agencies) yra panaikinti ir kad siuntiniai tegali būti siunčiami tiktai per **Intuorist, Moscow** oficialiai įgaliotas firmas, kurios turi teisę išduoti leidimus-"licenses".
Kad apsaugojus jūsų gimines Lietuvoje ir jus pačius nuo perdidelių išlaidų sudarytų įvairių tarpininkų-"middlemen", būkite tikri, kad firma, per kurią jūs siunčiate savo
DOVANŲ SIUNTINIUS
Į LIETUVĄ, U.S.S.R.
yra atsakominga firma, turinti neabejotiną reputaciją ir turinti oficialų įgaliojimą priimti tokius siuntinius.
Mes esame šiame biznyje jau suvirš dvidešimts penkeri metai, ir mes didžiuojamės dešimtimis tūkstančių savo patenkintų klijentų. Bet kokie dovanų siuntiniai pristatyti bet kurioje žemiau išvardytoje įstaigoje yra siunčiami
TIESIOG Į U.S.S.R.
BE JOKIŲ TARPININKŲ
Šitaip sutaupote laiką bei pinigus, išvengdami ekstra išlaidų bei jiems pelno.
GLOBE TRAVEL SERVICE
716 Walnut St. Philadelphia 6, Pa. LOmbard 3-3455
1991 Broadway New York 23, N.Y. LYceum 5-0900
4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399
6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TAshmoo 5-7560
1165 E. 71st St. Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807

ADOMAS VAITKEVIČIUS
Anglių ir Alyvos Pardavimas
Telef. REpublic 7-5803
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas.
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.
ATLAS FUEL CO.
ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Telef. PRospect 6-7960

ARTHRITIS & RHEUMATISM
Skaudantiems muskulams bei sąnariams
Nauji vaistai skaudantiems raumenims, sustyrusiems sąnariams. Skubiai palengvina paraudusių, sustyrusių bei sutinusių nugaros, kelių, kojų, kojų pirštų arba sprando raumenų ir sąnarių skaudėjimą. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. 100 tabletčių tik $3.50. Mostis 98c tube. Galima gauti vaistinėse arba rašykite į: Amerpol, Chicago 22, Ill.

KAZYS ČESNAUSKAS
6444 SO. TROY ST.
Telef. WAlbrook 5-7670 ir GIbson 8-4938
● Generalis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams ● Turime didelį patyrimą namų statyboje. ● Patys atliekame cemento ir medžio darbus. ● Apkalnavimai nemokamai.

OUR MINDS ARE IN THE GUTTER
(RAIN GUTTERS THAT IS)
Free Estimates
On All Types of Gutters and Downspout Work
Remember too that we are open Mon. & Thurs. Eves. 'til 9.
We feature a complete line of Sheet Metal Supplies for do it yourself projects.
SOUTHWEST METAL FABRICATION CO.
4417 S. Archer LA 3-0055
Ext. DG for free estimate
Your Local Sheet Metal Supply Store

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS
JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-3745
Gražiausių Paminklų Pasirinkimą

Kaip Tik ir Rasite Pas Mus!
Į paminklų pataipas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu.
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet.
IŠSIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA KAPINIŲ DIENOJE! JOKIO ĮMOKĖJIMO. SUMOKĖSITE KAPINIŲ DIENOJE.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukti mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame.
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIrginia 7-6672
VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th Ave. OLympic 2-5245 ir TOwnhall 3-9687

Akademinės Prošvaistės

Redakcijos adresas: S. Radvila, 4239 S Fairfield Ave., Chicago 32, Illinois

Metraštį pervertus

ARUNAS TYLIUS

Jaunimo kongreso Chicagoje metu skaitančioje studentijoje paskleistas seniai lauktas Lietuvių Studentų sąjungos metraštis **(Dienos tarp dangoraižių**, Studentijos sukaktuvinis leidinys, Chicago: Lietuvių Studentų sąjunga JAV, 1957. Redagavo I. Čepėnaitė, T. Remeikis, J. Šapkus ir J. Šoliūnas). Tiesa, redakcija savo žodyje nenori šio leidinio metraščiu vadinti, tačiau tiek turiniu, tiek apimtimi knygelė gana tiksliai išreiškia tremties (tiksliau — emigracijos) studentijos mintis ir veiklą. Šia prasme ir pats leidinys paskirstytas, pirmojoj dalyje pa tiekiant dabartines studentijos varstomas problemas, antrojoj jos dirbamus darbus.

Mintys ir kūryba

Leidinys pradėtas istorine lietuvių studentijos apžvalga. V. Kamantas, savo straipsnyje surinkęs daug vertingos medžiagos, nueina lietuvio studento kelią, pradėdamas Vilniaus Jėzuitų akademija, per nepriklausomos Lietuvos universitetą iki Vokietijos tremties. Straipsnis tikslus ir informuojantis, sklandžiai parašytas. Jauno žmogaus santykius su palikta tėvyne svarsto dr. A. Sužiedėlis. Reikia pasakyti, kad šios mintys gan tiksliai atitinka nevieno studentų su važiavimo ar studijų dienų ilgų diskusijų mintis ir tuo jos pilnai išreiškia dabartinės studentijos sentimentus ir galvoseną tuo klausimu.

Ilgame straipsnyje asmens santykių su nauja aplinka problemą svarsto dr. V. Vygantas. Gana plačiai čia išdiskutuotos tarp dviejų polių tempiamai asmenybei statomos alternatyvos ir pastebimi sprendimai. Gera, kad sunkiai į popularią kalbą įvelkamą psichologinį straipsnį autorius pasistengė iliustruoti gausiais ir gyvenimiškais pavyzdžiais. Tačiau šiam recenzentui atrodo, kad griežtesnis redakcijos pieštukas straipsniui būtų pagelbėjęs kalbos atžvilgiu.

Jei Vygantas dabartinės studentijos problemas svarstė kaip vidinį asmeninį konfliktą, Gražina Čaplikaitė-Mačiuikienė į ją žvelgia iš tautinio aspekto. Straipsnyje surinkta daug geros medžiagos, žymu aiškus planas ir patiekiami siūlymai. Leonas Sabaliūnas šį, mūsų galva, planingą straipsnių ciklą užbaigia pasvarstydamas Lietuvos išsilaisvinimo ar išlaisvinimo galimybes. Išeidamas iš tarptautinės politikos taško jis patiekia savus samprotavimus ir siūlymus mūsų veiksnių atžvilgiu. Straipsnis ryškus savo santūrumu ir tuo pačiu gyvenimišku problemos svarstymu.

Kūrybos skyriun labai jau trumpu žodžiu įveda K. Ostraus kas. Kiek plačiau tremties rašytojus "in particular" įdomiai ir prieinamai analizuoja A. Lansbergis. Paulius Jurkus rašo apie jauną ją dailininkų kartą.

Pasitenkinta tik metraštyje randamų straipsnių atraportavimu. Gilesnis jų padiskutavimas apribotas šio straipsnelio apimties. Tačiau reikia pastebėti, kad visi straipsniai ryškūs savo subrendimu, tikslumu ir planingu bei turiningu minties vystymu. Visuose randama originalumo ir aiškaus kūrybinio prado: mintijimo. Tai toli gražu jau ne "pirmieji bandymai".

Veikla

Labai įdomus ir platus veiklos skyrius. Vacys Kleiza prisimena pirmąsias LSS kūrimosi dienas, plačiai rašo kaip ir kodėl sąjunga atsirado. Ypač platus ir medžiaga gausus Raimundo Mieželio straipsnis "Sąjunga istorijos veidrodyje". Čia chronologiškai suprotokoluotas sąjungos gyvenimas nuo jos įsikūrimo iki šių dienų. Mieželis tikrai nuostabiai daug ir geros medžiagos surinko: straipsnis knibžda statistiniais duomenimis, skaičiais ir pavardėmis. Jei būtų galima čia ką prikišti, tai gal kiek per ryškų protokolinį stilių, tačiau ne visi juk galime kaip E. B. White rašyti, o antra, įvykiai ir darbai, gi kartojasi iš metų į metus. Kol. Mieželis čia atliko tikrai milžinišką darbą ir atliko gerai. Gal kiek plačiau galima buvo kaikurias vietas (pvz. 1954 -55 m. rinkimus) paliesti, kitas vietas (pvz. Studentų Gairės, kurių duomenys net vėl kartojami atskirame skyrelyje) susiaurinti.

Skyrių veiklos raportai naudingi ir ne tiek šabloniški, kiek buvo galima laukti.

Keturi straipsniai skirti studentijos pasireiškimams visuomenėje. V. Tautvydaitė-Zubkienė peržvelgia studentijos kūrybinį įnašą, A. Dundzila — studentiškąją spaudą. Tomas Remeikis, vietomis jei ir išreiškia studentijos sentimentą lietuviškosios politikos atžvilgiu, daugelyje vietų apskritai politikos klausimu yra neaiškus ir netikslus. Gerai paminėti studentijos politiniai pasireiškimai. Straipsniui tačiau reikia griežtesnės redaktoriaus rankos.

J. Šoliūnas perbėga studentijos sportinius pasireiškimus. Iš straipsnio matome, kad studentijos įnašas į liet. sportinį gyvenimą yra gana gausus.

Gale trumpai aprašytos veikiančios lietuvių studentų organizacijos. Charakteringa, kad šiuose aprašymuose vienos — kad ir senos bei "garbingos" — pasitenkina tik savo ideologijų bei siekimų ar tik bendrom min tim išreikštos "veiklos" išdėstymu, kitos pasirodo su ilgesniais, konkrečių **dabar** atliktų darbų pilnais, straipsniais. Ar tame nejžvelgtina organizacijos aktyvumas ir tuo pačiu gal... rei kalingumas?

Metraštis baigiamas straipsniu "Studentija skaičiuose". Statistinė medžiaga bus kada nors naudinga mūsų istorikams ir tiems, kurie nori žinoti, kiek merginų rengiasi inžinieriais būti. Kitas išvadas būtų sunku iš patiektų duomenų padaryti.

Apskritai, metraštis tiek savo išvaizda (iliustracijos tikrai geros), tiek turiniu daro mielą ir patraukiantį (spūdį. Tai vertingas studentijos įnašas į mūsų kuklią knygų lentynėlę.

APIE JUOKUS IR PROGRAMAS

"Dirvoje" pasirodančiame "Santariečių Gyvenime", liepos mėnesio 25 d. laidoje buvo įdėta sekanti pastabėlė: "Studentų Sąjungos Chicagos skyriaus surengtame Šalpos fondo naudai vakare humoristinę programą išpildė 'Keturi Linksmieji Studentai' nuotaikingai 'patrauk dami per dantį' studentiško gyvenimo aktualijas. Gaila, kad kolegos ateitininkai nemoka priimti juoko už juoką ir tuojau savo spaudoje tą programą, kurioje jiems šiek tiek teko, išvadino žemo meno lygio. Programa niekuo nebuvo žemesnė už daugelį kitų matytų įvairiuose studentų vakaruose ir laužuose....".

1) Ši pastabėlė yra tuomi įdomi, kad ji iškelia į paviršių gan archyvišką galvojimą dar ir taip nesenos organizacijos. Gal toks galvojimas tiko prieš 3 metus, bet ne dabartiniu metu. Be abejo, aš nusikalstu teisybei, kada sakau, kad tai organizacijos gal vojimas; greičiausia pastarasis galvojimas yra tiktai kelių šios organizacijos narių. Bet kadangi ši pastaba pasirodė oficialiame šios organizacijos spaudos skyriuje, tad automatiškai jį lip dau su pastarąja organizacija. Man yra neapsakomai įdomu sužinoti kokiais faktais remdamie si Jūs bandote duoti "Akademiněm Prošvaistėm" ateitininkiškąjį atspalvį. Šį studentišką sky rių redagavo ir redaguoja ne vien tik ateitininkai, bet taip pat ir kitų organizacijų žmonės, kas Jums yra tikrai gerai žinoma. Čia spausdinamą visokio "plauko" studentų straipsniai. Nejaugi šis skyrius yra vien užtai ateitininkiškas, kad jisai pasirodo "Drauge", bet juk ir skautai turi savo skyrių šiame laikraštyje, ar tai reikštų, kad skautų skyrius irgi yra atei tininkiškas?! Tad mielieji kolegos kur Jūsų faktai, o be faktų kalbėti yra labai lengva, bet šios kalbos turi kitą vardą....

2) Kad anoji suminėtoji programa buvo žemo meninio lygio yra panašus faktas taip kaip žemė yra apvalaus pavidalo. Bet Jūs smarkiai klystate sakydami, kad šis tai faktas buvo suminėtas dėl ateitininkų "patraukimo per dantį". Anaiptol turiu pripažinti, kad geriausi juokai, kurių tikrai buvo nedaug, ir buvo ateitininkų "patraukimas per dantį". Išskyrus šiuos kelius, kiti buvo Abbot ir Costello lygio, tokie, kad nežinai ką gi daryti — ar juoktis ar verkt. Kur gi tas juokingumas minėtas pacituotose eilutėse; argi kaip scenoje stumdosi, mušasi ir su šluotomis vienas kitą vanoja keturi ar penki jau subrendę studentai yra kas nors juokingo? Gal jums, bet kur tada Jūsų meninis skonis? Neturiu teisės sakyti ir to nesakau, kad "Keturi Linksmieji Studentai" nėra talentingi toje srityje, bet ką nors norint padaryti gerai, reikia įdė ti daug darbo, bet neatrodė, kad šie juokdariai būtų tai padarę. Jau atėjo laikas pakelti programų lygį mūsų studentiškuose pobūviuose. Anoji buvo nepirmo ji žemo lygio programa, bet tikė kimės, kad tai bus viena iš paskutiniųjų.

— **S. R-la**

ŠOKĖJŲ GRUPĖ "VAIVORYKŠTĖ" URBANOJE, ILL.

PASTABOS, PASTABĖLĖS

Vasaros pradžioje mūsų spaudos puslapiuose dažnai skaitėme žinias apie mokslus baigusį jaunimą. Džiugios šios žinutės, nes jos byloja dinamišką mūsų gyvastį. Kai pasižiūri į tas ištisas virtines moksliniais diplomais pasipuošusių jaunuolių, tai savaimingai kyla džiaugsmas: tautos kovotojų eiles papildo naujos gretos. Nors visi laimėjimai mums brangūs, tačiau kaikurie iš jų itin svarbūs ir jais ypatingai galime didžiuo tis. Į keletą tokių ir norime atkreipti skaitytojų dėmesį.

Kas domisi amerikiečių švietimo sistema, gerai žino, kad medicinos mokyklon patekti yra labai sunku; tik labai mažas premedicininės studijas pradėjusių studentų procentas patenka į minėtas mokyklas ir jas baigia. Šiandien tokio pobūdžio mokslo institucijoje rasime berods tik 6 iš tremties atvykusius jaunuolius. Todėl ypatingai miela pastebėti, kad praeitą mėnesį tokias mokyklas baigė ir medicinos daktaro laipsnį įsigijo *Marija - Žibutė Daugelaitė*, studijavusi Washington, D. C., ir *Algirdas Kavaliūnas*, baigęs Chicagos Lojolos universitetą. Tai pirmosios dvi tremtinių kregždės šioj srityj. Ypatingas ryžtas ir pastangos atnešė jiems laimėjimą ir mes juos nuoširdžiai sveikiname.

Amerikos universitetinį gyvenimą margina visa eilė garbės korporacijų ir ne vienas lietuvis joms priklauso. Tačiau nėra abejonės, kad garsiausia ir žymiausia iš jų tenka laikyti Phi Beta Kappa korp.; jon kviečiami tik ypatingais laimėjimais ir pažangumu pasižymėję akademikai. Iki šiol jai priklausė tik 3 Liet. Stud. sąjungos nariai: matematikė M. Ingelevičiūtė, sociologas V. Kavolis ir medikas A. Matulionis. Šiais metais tačiau dar 3 lietuvaitės pakviestos į tą garbės junginį. Tai J. Drąsutytė, baigusi Western Reserve universitetą Clevelande, ir I. Čepėnaitė bei R. Kliorytė, iš Illinois universiteto Urbanoje, gavusios savo bakalauro diplomus. Sveikiname šias koleges su tuo ypatingu laimėjimu ir tikimės, kad ateityje lietuvių skaičius toj organizacijoj dar padidės (ir vyrai merginoms nenusileis).

—o—

Vis dažniau mūsų akademinio gyvenimo plotmėje pastebime vieną žalingą reiškinį—*skubotą arba visiška neparengimą viešoms pareigoms.* Tai pajuntame kasdieniniuose susirinkimuose, posėdžiuose, tačiau nesvetimas šis reiškinys ir didesnio masto parengimuose. Einame paskaitų skaityti, pranešimus daryti tam visiškai ar tik labai skubotai pasirengę; gi šitokio nerūpestingumo padariniai tikrai nemieli, nes tai ne vieną pasyvesnį nutolina nuo mūsų bendruomenės. Ir nenuostabus tas nutolimas, nes toks nerūpestingumas yra klausytotojo įžeidimas. Jei kartą jau buvo duotas sutikimas paskaitą paskaityti ar šiaip kokiu nors atžvilgiu viešai pasireikšti, tai reikia pažadą ir tiksliau išpildyti.

Tie pažadai skelbiami spaudoje pranešimų forma apie numatytą paskaitą; tokią žinutę pasiskaitęs tikisi, kad jis tais klausimais ir išgirs ką nors ver tingo, sistematingai paruošto, gi ne kartą jam tenka nusivilti, nes keliomis bendromis frazėmis norima visą klausimą išspręsti. Ir matosi, kad nepasirengimas uždengiamas tokiais manevrais — ir kodėl tada nepasijusti apgautam, nuviltam? Viešumoje plačiau besireiškiąs akademinis jaunimas turėtų įsisąmoninti tos blogybės padarinius ir pasiryžti tokių reiškinių galimai vengti, tinkamai normuojant savo užsibrėžimus.

Saulius Rimkaitis

Parama studijoms

Rockefellerio fondas per antrąjį šių metų pusmetį paskyrė įvairioms studijoms $15,093,784. Iš jų buvo paskirta mediciniškoms studijoms ir viešosios svei katos reikalams — $3,760,750, biologiniams ir mediciniškiems tyrimams — $885,425, žemdirbystei — $1,212,900, socialiniams mokslams — $1,620,447, humanitariniams — $1,801,262. Nemaža suma paskirta Beiruto universitetui. Lenkų studijų pro gramos vykdytojai gavo $5,503, 000. Iš jų $175,000 paskirta stu dijoms lenkų mokslininkams kituose kraštuose; $300,000 — pirkimui mokslo reikmenų lenkų universitetams.

Malonumų, kaip ir druskos, reikia turėti su saiku.

—Diogenes

BOKŠTAS KALIFORNIJOS UNIVERSITETE

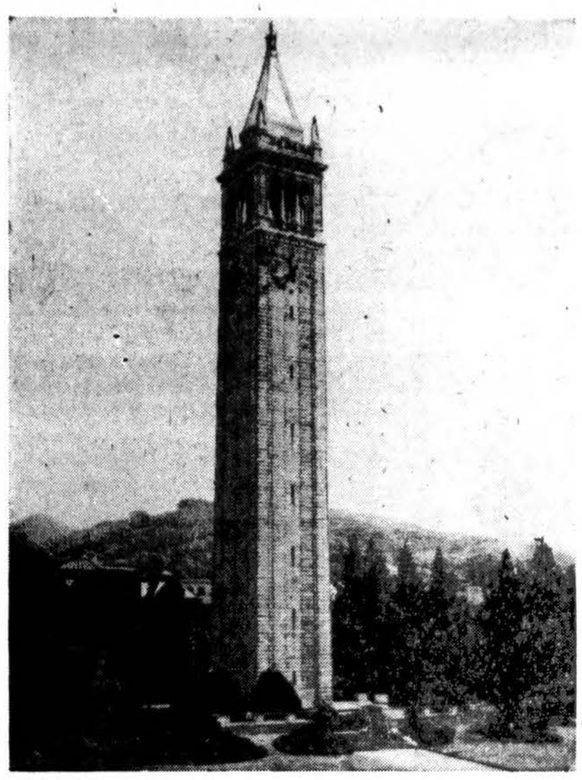

Bene pats didžiausias pasauly yra Kalifornijos universitetas, kuris ateinančiais mokslo metais tikisi turėti 55,000 studentų, imančių pilną kursą, ir apie 110,000 sudentų, lankančių tik pasirinkta paskaitas. Daugiau kaip 12,000 profesorių, lektorių ir kitokių mokslo personalo narių dėstys paskaitas įvariuose universiteto padaliniuose.

TRUMPAI IŠ VISUR

Kolega Vytautas Valaitis rengia lietuvių tautinių šokių šventės, jaunimo kongreso ir dailės parodos vaizdų foto albumus. Šiuose albumuose bus apie 90 nuotraukų iš šių didžių kultūrinių įvykių... Vasaros metu gan didelis būrys akademikų vadovavo ir vadovauja vykstančioms vasaros stovykloms. Moksleivių ateitininkų stovyklas pravedė sekantieji kolegos-ės: A. Katelytė, L. Keturakytė, V. Kleiza, V. Krikštolaitytė, A. Liulevičius, S. Leimonas, V. Lušytė, A. Stakytė, P. Zaranka, A. Žemaitaitis, P. Žumbakis.... Skautų stovykloms taipogi vadovavo nemažas būrelis studijuojančio jaunimo, kaip G. Gudaitytė, R. Kezys, J. Ulėnas, I. Pesytė, R. Povilaitis, J. Prapuolenis, A. Miglinaitė, V. Vilpaitė, T. Remeikis ir kiti....

ORGANIZACIJŲ REMUOSE

Girdėti, kad metinis Lietuvių Studentų sąjungos suvažiavimas šiais metais įvyks New Yorke.... Chicagos Studentų skyrius šį sekmadienį rengia iškylą į "Lake Geneva", skyrius šiuo metu turi daugiau kaip 200 narių.... Skautai akademikai liepos 27-28 d.d. turėjo suvažiavimą Urbanoje, suvažiavime dalyvavo per 50 asmenų. Suvažiavimo metu įvyko iškyla į gamtą, laužas, šokiai, dainų vakaras ir posėdis.... Greitu laiku paaiškės nauja skaučių akademikių valdyba.... Clevelando, Chicagos ir Detroito studentai ateitininkai buvo susirinkę į ALRKF stovyklą, kur įvyko tradicinis trikampio suvažiavimas. Šį kartą trikampio suvažiavimą ruošė Detroito draugovė, dalyvavo apie šimtas studijuojančio jaunimo.... Philadelphijos draugovės iškyla prie Atlanto įvyko liepos 20 d.... Korp! Kęstutis turėjo tradicinę išvyką prie Paw-Paw ežero rugpjūčio 3-4 d.d. Išvykoje dalyvavo gausus būrys kęstutiečių ir jų draugų bei draugių.... Chicagos studentų at-kų draugovės susirinkimas įvyko rugpjūčio 17 d. Tėvų Jėzuitų namuose. Jame buvo išrinkti atstovai į metinį Studentų at-kų suvažiavimą, kuris įvyks šio mėnesio pabaigoje. Draugovė šiuo metu turi apie 90 narių.... Chicagos, Clevelando, Detroito ir Urbanos Santaros skyriai birželio mėnesio pabaigoje turėjo išvyką prie Paw-Paw ežero.... New Yorko Santaros skyrius Lituanus rėmimui paaukojo 20 dol..... Chicagos santariečiai su Lietuvių Tautiniu akademiniu Sambūriu buvo išvykę į p. Linkų vasarvietę, kur turėjo tradicinį alutį.... New Yorko Santaros skyrius paminėjo tragiškąsias birželio mėnesio dienas....

VARDAI IR ĮVYKIAI

Kolegė Irena Arnauskaitė dalyvauja "Queen of the Cicero Centenial" varžybose.... Beata Monstavičiūtė išvyko pagilinti studijų į Europą.... Algirdas Jurkus studijavęs inžineriją Montrealio universitete gavo dvejų metų stipendiją tęsti studijas Anglijoje.... Pabaltiečių lengvosios atletikos šventėje dalyvauja nemažas būrys studentų.... Susivienijimas Lietuvių Amerikoje paskyrė stipendiją Daivai Mongirdaitei.... Antanas Banionis atstovavo lietuvius skautus pasaulinėje skautų džamborėje Anglijoje.... Gražina Musteikytė pakeitė Kęstutį Diokį Skautų skyriaus redakcijoj, pasirodančio Naujienose....

SVEIKINAME JAUNAVEDŽIUS

Kolegą Kazį Alminą ir kolegę Aldoną Vasaitytę.... kol. Algį Šimoliūną ir Želvyrą Buknytę.... kol. Henriką Laucių ir Iloną Balytę....

STUDENTIŠKAS GYVENIMAS LIETUVOJ

Lietuvoj studentas gauna 200 rublių stipendiją mėnesiui.... Vilniuj studentiški pietūs kainuoja 3,5 rublio, o valgykloj pietūs kainuoja 12 rublių.... Atostogų metu studentai vyksta į plėšinius Sibire vien tik dėl to "savanoriškai", kadangi negali gauti darbo Lietuvoj. Plėšiniuose gyvena be tinkamo maisto ir žiauriose sąlygose. Daugelis grįžta nuplikę ir be dantų.... Mokslo metu studentai gyvena bendrabučiuose.... Bendrabuty vienam studentui skiriama 9 kvadratiniai metrai grindų ploto už kuriuos išskaitoma po 60 kapeikų už kvadratą, o jeigu kam tenka daugiau, tai išskaitoma po 5 rublius už kiekvieną ekstra kvadratą.... Už gautas stipendijas baigus mokslus reikia privalomai atidirbti tolimuose Azijos plotuose.... Maskvoje vyko jaunimo festivalis, kuriame dalyvavo būrys Lietuvos jaunimo....